Opłata pocztowa uiszczona gotówką.

Nr. 8. Warszawa, dnia 20 kwietnia 1939 r. Rok XXII.

DZIENNIK URZĘDOWY
MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

Prenumerata roczna 12 zł. Cena egzemplarza 1 zł. 75 gr.

Prenumeratę należy wpłacać na konto P.K.O. Nr 30-197 „Dziennik Urzędowy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych" zaznaczając na odwrocie blankietu nadawczego „Należność za prenumeratę Dziennika Urzędowego Min. Spraw Wewn.".

Sprzedaż numerów pojedyńczych i ubiegłych roczników — Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (intendentura) Warszawa, ul. Nowy Świat 69, tel. 663-97.

Wysyłka pojedyńczych numerów i roczników wyłącznie za zaliczeniem pocztowym.

Ogłoszenia o wydawnictwach związanych z zagadnieniami administracji państwowej przyjmowane są wyłącznie na warunkach podanych w Dzienniku Urzędowym Min. Spraw Wewn. z dn. 31 stycznia 1938 r. Nr 4, poz. 14 po uprzednim wpłaceniu należności na konto czekowe Dziennika Urzędowego M. S. Wewn. Nr 30197 z podaniem tytułu wpłaty.

Ceny ogłoszeń: cała strona 50 zł, 1/2 str. 30, 1/4 str. — 15 zł.

Redakcja zastrzega sobie prawo odmowy umieszczenia głoszenia w całości lub jego części bez podania motywów.

Adres Redakcji: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, ul. Nowy Świat 69, Wydział Org. Prawny Tel. 220-20. Adres Administracji: Nowy Świat 69, tel. 678-40

TREŚĆ.

A. DZIAŁ URZĘDOWY.

I. ROZPORZĄDZENIA I ZARZĄDZENIA MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH.

II. OKÓLNIKI Nr. Nr. 16—18.

III. PISMA OKÓLNE.

B. PRZEDRUKI.

I. DZIENNIK USTAW R. P. Nr. Nr. 21—29.

C. BIBLIOGRAFIA.

I. WYDAWNICTWA ZALECONE.

II. WYDAWNICTWA INTERESUJĄCE ADMINISTRACJĘ SPRAW WEWNĘTRZNYCH.

A.

I. Rozporządzenia i Zarządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych.

56.

ZARZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

z dnia 4 kwietnia 1939 r.

(Nr GL. 2a-1-9).

w sprawie utworzenia Wydziału Obrony Przeciwlotniczej i Przeciwgazowej w Biurze Wojskowym.

Na podstawie § 10 statutu organizacyjnego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, zatwierdzonego uchwałą Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 1932 r. (Monitor Polski Nr 148, poz. 182) zarządzam utworzenie w Biurze Wojskowym Wydziału Obrony Przeciwlotniczej i Przeciwgazowej (znak Wydziału: „Wojsk-opl.").

Wydział ten obejmuje sprawy związane z przygotowaniem obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej, w szczególności sprawy, załatwiane dotychczas przez Referat III w Biurze Wojskowym.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

(—) Sławoj Składkowski
MINISTER SPRAW WEWNĘTRZNYCH

57. Odpis

ZARZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

z dnia 31 marca 1939 r.

(Nr PB. 40-303 34 39.

o likwidacji zrzeszenia wolnomularskiego „Schlaraffia Posnania".

Na mocy art. 5 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 XI 1938 r. (Dz. U. R. P. Nr 91 z 1938 r., poz. 624) w związku z art. 1 ust. (1) tegoż dekretu zarządzam likwidację zrzeszenia wolnomularskiego „Schlaraffia Posnania" w Poznaniu.

(—) Sławoj Składkowski
MINISTER

II. Okólniki Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

58.

OKÓLNIK Nr 16

z dnia 31 marca 1939 r.

o klasyfikacji rodzajów robót budowlanych.

(Nr BB. 1-50-39).

Do

P. P. Wojewodów i P. Komisarza Rządu na m. st. Warszawę.

Celem zapobieżenia zachodzącej nieraz mylnej kwalifikacji robót budowlanych i celem jej ujednostajnienia ustalam, co następuje:

I. Zwykła naprawa budynków (często nazywana „drobnym" lub „bieżącym remontem"), obejmuje roboty, zmierzające do zwykłego (normalnego) utrzymania budynku, w należytym stanie użytkowym, czyli związane z tzw. „konserwacją".

Tutaj należą wszelkie roboty, zabezpieczające budynek od zniszczenia i umożliwiające jego celowe użytkowanie, jako to: małe naprawy pokrycia dachowego, jak kitowanie, malowanie i drobne łaty, naprawy miejscami uszkodzonych tynków, podłóg i instalacji ogrzewania, wodociągów, gazu lub elektryczności, naprawy malarskie i lakiernicze, wymiana uszkodzonych części stolarskich (np. ram okiennych), dodanie części uszkodzonego okucia, naprawa i czyszczenie rynien i rur deszczowych, kitowanie szyb itp. W ogóle wszystkie drobne roboty i naprawy, nie naruszające szkieletu konstrukcyjnego, rozkładu i przeznaczenia ubikacji oraz ustroju fasady.

II. Większe (gruntowne) naprawy budynków (znaczniejsze naprawy, często zwane remontem kapitalnym) obejmują wszystkie roboty, zdążające do wymiany (odnowienia) pewnych składowych części budynku tak konstrukcyjnych, jak też i należących do wewnętrznego jego wyposażenia w większym wymiarze, oraz roboty, zdążające do przekształcenia poszczególnych ubikacji bez zmian ich dotychczasowej konstrukcji.

Do robót tych należą: wymiana pokrycia dachowego, wymiana więzby dachowej, wymiana stropu, sklepień lub ich części, wymiana okien, drzwi, podłóg, stawianie pieców droższych, specjalnej konstrukcji lub wymiana większej ilości pieców; częściowa lub zupełna wymiana istniejących instalacyj lub montowanie instalacyj nowych, przemurowanie ścian, kominów, fasady i inne podobne naprawy.

Tutaj włączyć należy te drobniejsze roboty które ściśle się wiążą z przeprowadzeniem i zakończeniem gruntownej naprawy.

III. Przebudowa: tu zaliczają się roboty, zmierzające do przystosowania budynku dla innego przeznaczenia (adaptacja), oraz te, które pociągają za sobą zmianę dotychczasowego rzutu poziomego, jak burzenie i wznoszenie na innym miejscu ścian, zmianę jednego rodzaju konstrukcji na inny itp. oraz wszystkie roboty, z powyższymi związane.

Do tej kategorii robót należy również odbudowa obiektów istniejących, zniszczonych przez pożar, działania wojenne, siły wyższe, a nawet i wskutek naturalnego zużycia, o ile doprowadzone one zostały w znacznej części do niemożności użytkowania.

IV. Nowe budowy: obejmują wszystkie budynki z gruntu nowe, jak też dobudowywane i nadbudowywane ich części wznoszone z gruntu, jak przybudowa nowych skrzydeł do istniejących gmachów, nowe budowy na starych fundamentach oraz nadbudowy pięter na istniejących budynkach itp.

Wszelkie budowle pomocnicze, jak ogrodzenia, studnie, doły kloaczne, budynki gospodarcze itp. winny być traktowane w ten sam sposób jak i budynki główne.

Ustalonej powyżej nomenklatury należy przestrzegać we wszystkich aktach urzędowych.

(—) Korsak
PODSEKRETARZ STANU

59.

OKÓLNIK Nr 17

z dnia 6 kwietnia 1939 r.

o rozpoczynaniu i przeprowadzaniu budowy gmachów państwowych.

(Nr BB 1-49-39).

Do
P. P. Wojewodów i P. Komisarza Rządu na m. st. Warszawę.

W nawiązaniu do okólnika Ministra Robót Publicznych z dnia 30.IV.28 r. Nr IX. 1089, a także okólników z 18.IV.21 Nr IX 684, z 8.VII.25 Nr IX A-2008, z 20.II.29 Nr IX-576, z 16.III.29 Nr. IX 555, z 8.VII.29 Nr IX-1881, dotyczących budowy gmachów na potrzeby urzędów szkół państwowych, domów urzędniczych i innych robót budowlanych, obecnie wchodzących w zakres działania Ministra Spraw Wewnętrznych, zarządzam co następuje:

1. Po otrzymaniu polecenia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych lub zwrócenia się innych władz w sprawie przystąpienia do wykonania prac przygotowawczych dla budowy nowego gmachu, należy w porozumieniu z odnośnym urzędem zainteresowanego resortu opracować program budowy, po czym wybrać i przy zachowaniu dotyczących formalności przydzielić plac pod odnośną budowę.

Opracowany program należy przesłać do zatwierdzenia Ministerstwu Spraw Wewnętrznych.

2. Po otrzymaniu zatwierdzonego programu należy przystąpić do opracowania projektu szkicowego przy użyciu architektów prywatnych, zaś w miarę okoliczności, zwłaszcza przy budynkach mniejszych, przy użyciu sił architektonicznych Urzędu Wojewódzkiego lub innych architektów-urzędników.

Opracowany projekt szkicowy należy wraz z zatwierdzonym programem oraz opisem budowli i materiałów budowlanych przesłać do aprobaty Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

3. Równocześnie wraz z projektem szkicowym należy przedłożyć do zatwierdzenia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych wstępny kosztorys budowy, oparty na kubaturze, wyliczonej z projektu szkicowego i oparty na cenie jednostkowej za 1 m³ (wraz z instalacjami), wyliczonej przy budowie gmachu (przede wszystkim państwowego, ewent. samorządowego, wreszcie prywatnego), wykonanego dla analogicznych

warunków, o ile możności w ostatnim czasie i przy uwzględnieniu ewent. zmian cen. W ten sposób oznaczona cena 1 m^3 winna być przy przedłożeniu bliżej uzasadniona.

4. Należy przed wykonaniem szkicu, najpóźniej zaś przed wypracowaniem szczegółowego projektu i kosztorysu przeprowadzić dokładne badanie gruntu co go jego wytrzymałości tak, aby projekt i kosztorys uwzględniały rezultaty tych badań.

Protokół dokonanego badania należy dołączyć do projektu.

5. Po zwróceniu zatwierdzonego projektu szkicowego i kosztorysu wstepnego przez Ministerstwe Spraw Wewnętrznych opracuje autor szkicu projekt i kosztorys szczegółowy.

Projekt winien być wykonany zgodnie z rozporządzeniem Ministra Robót Publicznych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych z dn. 2.VII.29 r. (Dz. U. R. P. Nr 58, poz. 456).

Kosztorys winien być sporządzony zgodnie z zarządzeniami w sprawie zasad kosztorysowania (okólnik Min. Spraw Wewn. Nr 18 z dn. 11.V 38 Nr BB. 1-46/38 — Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr 15, poz. 81). Kosztorys winien obejmować i ściśle określać co do jakości i ilości wszystkie roboty, a to pod rygorem bezpośredniej odpowiedzialności architekta, sporządzającego kosztorys i urzędnika tenże kosztorys sprawdzającego, za straty mogące wyniknąć z powodu odnośnych przeoczeń.

6. Projekt i kosztorys szczegółowy zatwierdza Urząd Wojewódzki (Komisariat Rządu m. Warszawy) bez zwracania się o upoważnienie do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z wyjątkiem projektów budynków na terenie m. st. Warszawy, projektów wykonanych przez władze centralne i tych wypadków, gdy Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (np. dla gmachów monumentalnych) zastrzeże sobie zatwierdzenie projektu i kosztorysu lub jeżeli suma kosztorysowa (kosztorysu szczegółowego) wskutek zmian konstrukcyjnych przekracza sumę kosztorysową projektu szkicowego. Przy powiększeniu kosztów skutkiem ogólnie wiadomej zwyżki cen robocizny lub materiałów przedłożenie projektu i kosztorysu szczegółowego do decyzji Ministerstwa jest zbędne w wypadku, gdy to nie powoduje przekroczenia kosztów, przewidzianych na daną budowę, znajdując rekompensatę w poczynionych jednocześnie oszczędnościach.

7. Powyższe zarządzenie (od 1 do 6 włącznie) dotyczy nowych budów i przebudowy (dobudowy, nadbudowy), wykonywanych zarówno z sum, przewidzianych normalnym budżetem poszczególnych resortów, jak i z sum przewidzianych dla nadzwyczajnych inwestycyj państwowych dla potrzeb wszystkich resortów w zakresie działania Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

8. Oddawanie wszelkich dostaw i robót budowlanych, a więc również większych i zwykłych napraw budynków, winno się odbywać ściśle według przepisów b. Ministra Robót Publicznych z dnia 13.VIII.1930 Nr XVI-1333/30 oraz uzupełniającego je okólnika b. Ministerstwa Robót Publicznych z dn. 12.IX.31 r. Nr XVI-1121/31, a to we wszystkich ich punktach, nie będących w sprzeczności z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 29 stycznia 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr 13, poz. 92).

9. Przy przeprowadzaniu i odbiorze wszelkich robót budowlanych należy się powodować „Ogólnymi warunkami budowy", zatwierdzonymi przez Ministra Robót Publicznych rozporządzeniem z 24.IV.28 r. Nr I-1067 i uzupełnionymi okólnikami Ministerstwa Robót Publicznych z dn. 28.V.29 r. Nr I-1576 oraz z dn. 21.VI.32 r. Nr PB-27/12/32, a to we wszystkich ich punktach z zastrzeżeniem, jak wyżej.

10. Rachunkowość techniczna wykonywanych robót, winna być prowadzona według przepisów b. Ministerstwa Robót Publicznych Nr III-1520/28 z dnia 26 marca 1928 r.

11. Przekraczanie kredytów budowlanych zarówno na nowe budowle, jak i remonty, jest niedopuszczalne. Należy przeto wszelkie zarządzenia techniczne i gospodarcze wydawać w granicach przyznanego kredytu, podanego odnośnym zarządzeniem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych do wiadomości i wykonania prac przygotowawczych do budowy.

Przy tym zwraca się szczególną uwagę na niedopuszczalność przekroczeń kosztorysów zatwierdzonych, a zwłaszcza przy takich robotach budowlanych, które dadzą się ściśle ująć i przewidzieć w kosztorysie (p. 5), a zatem przy wszelkich budowach nowych i przy tych remontach, które nie wymagają uprzednich specjalnych badań stanu wewnętrznej konstrukcji budowli.

Mogą się przy większych naprawach (remoncie kapitalnym) konstrukcji budowlanej jednak okazać nieprzewidziane pierwotnym kosztorysem roboty (np. zły stan belek stropowych itp.), które wychodzą na jaw dopiero w trakcie wykonywania remontu, wówczas przekroczenie kosztorysu może być usprawiedliwione na podstawie umotywowanego protokołu konieczność wykonania tych nieprzewidzianych robót. W tym wypadku należy, celem uniknięcia przekroczenia przyznanego kredytu, wykonywać w pierwszym rzędzie roboty najniezbędniejsze kosztem mniej pilnych robót, chociaż przewidzianych kosztorysem.

Zwiększenie zakresu robót i przekroczenie kredytu w tego rodzaju robotach w razie dostatecznego umotywowania będzie mogło być w drodze wyjątku przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych przyjęte do wiadomości. Nie będzie natomiast nigdy tolerowane przekroczenie kredytów, spowodowane nie koniecznością utrzymania należytego stanu konstrukcyjnego budynku, a np. dla zaspokojenia dodatkowych potrzeb użytkownika.

12. Urzędy Wojewódzkie (Komisariat Rządu m. st. Warszawy) upoważnione są nadal do pozostawienia urzędom podległym oraz urzędom innych resortów, użytkującym gmachy państwowe, sprawy przeprowadzania w nich zwykłej naprawy (drobnego remontu i konserwacji). Wyjątek stanowią tu roboty w gmachach o szczególnym znaczeniu artystycznym lub o charakterze zabytkowym, które mogą być wykonywane wyłącznie pod nadzorem państwowych organów technicznych w ścisłym kontakcie z organami władzy konserwatorskiej I-ej instancji po myśli § 5 rozporządzenia Rady Ministrów z 23. IX 32 r. (Dz. U. R. P. Nr 89, poz. 250).

Powyższe upoważnienie nie zwalnia jednak państwowych organów technicznych od obowiązku udzielania użytkownikom gmachów państwowych w razie potrzeby fachowej porady i pomocy technicznej, a tym mniej nie zwalnia od obowiązku wglądu i w razie potrzeby nawet rozciągnięcia bezpośredniego nadzoru nad robotami, o ile zakres ich lub sposób przeprowadzania nastręcza zastrzeżenia czy to z punktu widzenia bezpieczeństwa, czy też racjonalnej gospodarki budowlanej.

Poza tym w celu zapewnienia systematycznego oraz planowego nadzoru technicznego nad robotami prowadzonymi w gmachach państwowych przez użytkowników, konieczne jest powoływanie specjalnych periodycznych Komisyj Lustracyjnych na następujących zasadach:

a) Komisja składa się z przedstawicieli Urzędu Wojewódzkiego (Komisariatu Rządu m. st. Warszawy); miejscowego (właściwego) użytkownika, oraz specjalnie delegowanego i o ile możności miejscowego przedstawiciela władzy użytkującej, wreszcie przedstawiciela Kontroli Państwowej;

b) Komisja protokólarnie stwierdza stan budynku, ewent. konieczność wykonania robót, określa ich jakość i przybliżony koszt, określa czy roboty należą do kategorii zwykłej naprawy, preliminowanej (na remont i konserwację) w budżecie zwyczajnym poszczególnych resortów, która ewent. mogłaby być przeprowadzona przez użytkownika; dalej Komisja stwierdza stan prowadzonych, względnie wykonanych przez użytkownika robót, stwierdza stopień celowości wykorzystania oraz stan utrzymania budynku, ustala tryb w jakim użytkownik ma załatwić wszystkie poruszone w protokóle kwestie, zaś w miarę potrzeby stawia wnioski dla władz nadzorczych zarówno w kwestiach zarządowych jak i technicznych, wreszcie co do ewent. pociągnięcia winnych zaniedbań do odpowiedzialności.

c) Komisje winny odbyć przeglądy wszystkich gmachów państwowych raz do roku, składając odpisy protokółów w Urzędzie Wojewódzkim (Komisariacie Rządu na m. st. Warszawę.

(—) Korsak
PODSEKRETARZ STANU

60.

OKÓLNIK Nr 18.

z dnia 12 kwietnia 1939 r.

w sprawie interpretacji art. 174 prawa budowlanego

(Nr SB 28-132-III-39).

Do
P. P. Wojewodów, Przewodniczących Wydziałów Powiatowych oraz Prezydentów Miast.

Wobec podniesionych przez niektóre urzędy wojewódzkie wątpliwości co do wykładni art. 174 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanym i zabudowaniu osiedli (Dz. U. R. P. Nr 23, poz. 202), w brzmieniu ustawy z dnia 14 lipca 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr 56, poz. 405) Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia, co następuje:

1) Zgodnie z art. 75 ust. (5) Ustawy Konstytucyjnej nadzór nad działalnością związków samorządu terytorialnego sprawuje Rząd przez swoje organa bądź przez organa ustrojowe związków samorządowych wyższych stopni.

Stosownie do art. 72 Ustawy Konstytucyjnej wykonywanie administracji państwowej należy do administracji rządowej i samorządu terytorialnego.

Z brzmienia przytoczonych przepisów wynika, że władzą, określoną w art. 174 prawa budowlanego jako „rządowa władza nadzorcza", jest rządowa władza administracji ogólnej. Natomiast organa samorządu terytorialnego, wymienione w art. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 stycznia 1928 r. o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej (Dz. U. R. P. Nr 80 z 1936 r., poz. 555), jako władza administracji ogólnej w sprawach poruczonego zakresu działania (art. 48 i 68 ustawy samorządowej) nie mogą być traktowane jako organa „rządowej władzy nadzorczej".

Stosownie do przepisów prawa budowlanego starosta jest władzą budowlaną tylko wyjątkowo w sprawach o charakterze szczególnym (w strefie nadgranicznej, w sprawach przemysłowych itp.).

Władzą właściwą do zatwierdzania uchwał, określonych w art. 174 prawa budowlanego jest przeto wojewoda przy współudziale wydziału wojewódzkiego (izby wojewódzkiej) z głosem stanowczym z uwagi na art. 55 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 stycznia 1928 r. o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej.

Powyższe stanowisko wynika też z wyroku Najwyższego Trybunału Administracyjnego z dnia 19 lutego 1937 r. L. rej. 2573/35.

2) Wymierzane i pobierane na podstawie art. 174 prawa budowlanego opłaty należy traktować jako sui generis samoistną daninę komunalną.

3) Koszty urządzenia ulic i placów komunikacyjnych mogą być przekładane przez gminę na właścicieli działek przyległych (adiacentów) w całości lub w części w sposób, przewidziany w tymże artykule bez względu na to, z jakich źródeł odnośna gmina pokryła wydatki na to urządzenie.

Jeżeli jednak gmina otrzymała dotację z wyraźnym przeznaczeniem na budowę określonej ulicy, koszty przekładane, razem z otrzymaną dotacją, nie mogą przekraczać całkowitych kosztów urządzenia.

Równocześnie uchyla się poprzedni okólnik w tej sprawie Nr 184 z dnia 14 października 1930 r. (Zb. Zarz. Min. Spraw Wewn. str. 340) i zaznacza się, że w razie zaskarżenia uchwał rad miejskich w miastach niewydzielonych z powiatowych związków samorządowych (rad gminnych), powziętych na podstawie art. 174 prawa budowlanego, gdy uchwały nie są jeszcze zrealizowane, a w toku postępowania administracyjnego zostały zakwestionowane, albo strona wniosła odwołanie od orzeczenia wymiarowego, opartego na takiej uchwale, uchwały powinny być przesłane do zatwierdzenia właściwym wojewodom.

(—) Korsak
PODSEKRETARZ STANU

III. Pisma Okólne Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

61.

PISMO OKÓLNE

z dnia 29 marca 1939 r.

o trybie postępowania przy załatwianiu próśb o zwolnienie od powszechnego obowiązku wojskowego.

(Nr Wojsk. B-8-1-2)

Do

Urzędów Wojewódzkich, Komisariatu Rządu na m. st. Warszawę i Starostw.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia, że zwolnienia od powszechnego obowiazku wojskowego na prośbę osób, które nabyły obce obywatelstwo bez uprzedniego uzyskania zwolnienia, powinny być udzielane w trybie, określonym w art. 11 ust. (3) ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym.

(—) Wyszyński ppłk.
DYREKTOR BIURA WOJSKOWEGO

62.

PISMO OKÓLNE

z dnia 29 marca 1939 r.

o wyższych szkołach w Belgii — uprawniających do odroczenia zasadniczej służby wojskowej.

(Nr Wojsk. B. 8-8-1)

Do

Urzędów Wojewódzkich, Komisariatu Rządu na m. st. Warszawę i Starostw.

Na skutek pisma Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 21 marca br. Nr 1 Praw 2542/1/39 — Ministerstwo Spraw Wewnętrznych komunikuje, że niżej wymienione zakłady naukowe zagraniczne zostały uznane na podstawie § 2 rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 18 sierpnia 1938 r. (Dz. U. R. P. Nr 69, poz. 504) za szkoły wyższe, których słuchacze są uprawnieni do ubiegania się o odroczenie zasadniczej służby wojskowej na zasadzie art. 67 ust. (1) lit. a) ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym:

Belgia

Antwerpia Wyższy Państwowy Instytut Handlowy
„ Wyższy Instytut Handlowy św. Ignacego
„ Uniwersytet Kolonialny
„ Instytut Medycyny Tropikalnej
Curghem Bruksela Szkoła Medycyny Weterynar.
Gembloux Instytut Rolniczy Państwowy
Leodium Instytut Gramme.

(—) Wyszyński ppłk.
DYREKTOR BIURA WOJSKOWEGO

Otrzymują do wiadomości:

Ministertwo Spraw Wojskowych Departament Uzupełnień
Ministerstwo Spraw Zagranicznych Departament Konsularny.

63.

PISMO OKÓLNE

z dnia 29 marca 1939 r.

w sprawie Instytutu Chemicznego w Rouen (odroczenie służby wojskowej).

(Nr Wojsk. B. 8-9-1)

Do

Urzędów Wojewódzkich, Komisariatu Rządu na m. st. Warszawę i Starostw.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zawiadamia, że Instytut Chemiczny w Rouen (Francja) nie daje prawa do odroczenia zasadniczej służby wojskowej.

(—) Wyszyński ppłk.
DYREKTOR BIURA WOJSKOWEGO

64.

PISMO OKÓLNE

z dnia 5 kwietnia 1939 r.

o zwalczaniu wydawnictw pornograficznych i brukowych powieści kryminalnych.

(Nr PP. 327/80/1)

Do

Urzędów Wojewódzkich i Komisariatu Rządu na m. st. Warszawę.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zaobserwowało, że są jeszcze wydawnictwa pornograficzne, a także wydawnictwa zajmujące się szczegółowym opisywaniem różnych zbrodni, co wywołuje żywą reakcję opinii publicznej, które słusznie dopatruje się w tej akcji wyrządzania wielkich szkód, szczególnie na odcinku wychowywania młodego pokolenia.

Jeżeli idzie o druki pornograficzne, to poza wydawnictwami specjalnie temu celowi poświęconymi, a ukrywającymi się pod maską wydawnictw satyryczno-humorystycznych należy zwrócić uwagę na dalsze dwa źródła pornografii:

a) powieści drukowane w odcinkach w różnych czasopismach, szczególnie t. zw. „brukowych",

b) ogłoszenia matrymonialne i im podobne, zamieszczane w niektórych czasopismach.

Szczególnie te ogłoszenia bardzo często wykorzystywane są dla celów stręczycielstwa i demoralizacji.

W wyniku prowadzonej już akcji przez władze administracyjne, zlikwidowano szereg wydawnictw pornograficznych, jednak nie rozsprzedane, prawdopobnie, znaczne ilości nakładu, rzucane są obecnie na rynek i to po cenach specjalnie niskich, co ułatwia nabywanie ich przez młodzież.

O ile chodzi o szczegółowe opisywanie przebiegu zbrodni, szczególnie uwydatnianych w czasie procesów sądowych, Ministerstwo stwierdza, że w szeregu miast ukazują się specjalne wydawnictwa zeszytowe oparte o tematy kryminalne. Jedne z nich pod pozorem dostarczania czytelnikowi taniej powieści, szerzą propagandę przestępczości, inne przez opisywanie zbrodni w sposób sensacyjny, kształcą nowych adeptów w dziedzinie przestępczości.

W związku z powyższym Ministerstwo prosi o zaostrzenie nadzoru nad wydawnictwami o charakterze pornograficznym i zajmującymi się opisami przestępstw, po przez:

a) konsekwentne dążenie do likwidowania wydawnictw pornograficznych,

b) wpływanie na prasę, by podniosła poziom powieści, drukowanych w odcinkach oraz, by nie zamieszczała ogłoszeń o charakterze ułatwiającym demoralizację,

c) niedopuszczanie do kolportażu resztek nakładu zawieszanych wydawnictw pornograficznych,

d) zwrócenie szczególnej uwagi na powieściowe wydawnictwa zeszytowe, szczególnie oparte na tematyce kryminalnej,

e) o wpłynięcie na prasę by sprawozdania sądowe podawała w formie spokojnej, bez opisywania drastycznych szczegółów z przebiegu przestępstwa.

W walce z drukami pornograficznymi i kryminalnymi należy użyć wszystkich środków, jakie stoją do dyspozycji władz nadzorujących prasę.

Ministerstwo przykłada wagę do rezultatów tej akcji i prosi o sprawozdania z likwidacji tego rodzaju wydawnictw.

(—) W. Żyborski
DYREKTOR DEPARTAMENTU

65.

PISMO OKÓLNE

z dnia 8 kwietnia 1939 r.

o nowych wzorach przekazów czekowych PKO.

(Nr GB. 31-65).

Do

Urzędów Wojewódzkich i Komisariatu Rządu na m. st. Warszawę.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zawiadamia, że PKO opracowała nowe wzory druków czeków kasowych i przelewowo-przekazowych, jak również załączników do czeków zbiorowych. Druki te będą wypuszczone stopniowo, w miarę zużycia starego nakładu. W pierwszym etapie zostaną wypuszczone nowe druki przekazów do czeków zbiorowych, które pod względem formatu i układu odbiegają od dotychczas używanych (wzór Nr 11 do § 28 przepisów rachunkowo-kasowych dla władz i urzędów państwowych).

Nowe wzory przekazów do czeków zbiorowych są w trzech odmianach, mianowicie:

1) do wypełnienia atramentem lub na maszynie do pisania,

2) do wypełnienia imienia, nazwiska i adresu przy pomocy maszyn adresujących i

3) do całkowitego wypełnienia przy pomocy maszyn adresujących.

Nowe wzory druków PKO mogą być zamawiane po wykorzystaniu zapasów dotychczasowych.

Jednocześnie Ministerstwo Spraw Wewnętrznych przypomina, aby zamówienia na druki PKO były wysyłane za pośrednictwem właściwych skarbowych organów kasowych (kasy urzędu skarbowego, Wydziału III Izby Skarbowej).

Za DYREKTORA GABINETU
(—) Robaczewski
NACZELNIK WYDZIAŁU

Wzór nr 1

do wypełniania atramentem lub na maszynie do pisania:

PRZEKAZ PKO

Ważny 30 dni od daty tłoczni PKO zamieszczonej na odwrocie

Konto 125.000

Marian Stanisławski
Architekt
WARSZAWA

zł ________ gr ________

złotych ________

Nazwisko i imię ________

Urząd pocztowy ________

Dokładny adres ________

PKO A6 nr 104/1939

ODCINEK DLA ODBIORCY

Konto
125.000

Marian Stanisławski
Architekt
WARSZAWA

zł ________ gr ________

Wzór nr 2

do wypełniania imienia, nazwiska i adresu (łącznie z nazwą urzędu pocztowego) przy pomocy maszyn adresujących:

PRZEKAZ PKO

Ważny 30 dni od daty tłoczni PKO zamieszczonej na odwrocie

Konto 125.000

Marian Stanisławski
Architekt
WARSZAWA

zł ________ gr ________

złotych ________

Adres odbiorcy:

Wypłacić do rąk własnych — wszelkie pełnomocnictwa wykluczone

Nie wypłacać przed

PKO A6 nr 104/1939

ODCINEK DLA ODBIORCY

Konto
125.000

Marian Stanisławski
Architekt
WARSZAWA

zł ________ gr ________

Wzór nr 3

do całkowitego wypełniania przy pomocy maszyn adresujących:

PZEKAZ PKO

Ważny 30 dni od daty tłoczni P K O zamieszczonej na odwrocie

Konto **125.000**

Marian Stanisławski
Architekt

WARSZAWA

Adres odbiorcy—Kwota wypłaty

Wypłacić do rąk własnych — Wszelkie pełnomocnictwa wykluczone

Nie wypłacać przed ....

PKO A6 nr 104/1939

ODCINEK DLA ODBIORCY

Konto

125.000

Marian Stanisławski
Architekt

WARSZAWA

za miesiąc

Odwrotna strona przekazów

(dla wszystkich wzorów taki sam układ treści)

POTWIERDZENIE ODBIORCY

Kwotę wymienioną na odwrotnej stronie otrzymałem (am)

dnia 19 r.

Podpis:

imię i nazwisko

Cechy dowodu tożsamości:

podpis urzędnika wypłacającego

Stempel wypłaty

MIEJSCE NA KORESPONDENCJĘ

P K O nie odpowiada za treść korespondencji pochodzącej od osób trzecich.

UWAGA: Czołowa strona wszystkich podanych wyżej wzorów przekazów (z wyjątkiem odcinka dla odbiorcy) zaopatrzona będzie w tło koloru zielonego. Ponadto numer i brzmienie konta drukowane będą w kolorze czerwonym.

66.

PISMO OKÓLNE

z dnia 12 kwietnia 1939 r.

o zbiórce publicznej Polskiego Białego Krzyża

(Nr AP. 2-63)

Do

P. P. Wojewodów (z wyjątkiem śląskiego), Komisarza Rządu na m. st. Warszawę i Starostów.

Na prośbę Zarządu Naczelnego Polskiego Białego Krzyża — Ministerstwo Spraw Wewnętrznych uzupełnia ustalony w piśmie okólnym z dnia 11 lutego 1938 r. Nr AP. 2-63 (Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. nr 6, poz. 24) termin „Tygodnia P. B. K." dniem 19 listopada i prosi o zarezerwowanie począwszy od roku bieżącego tego dnia jako terminu na stałe tego obchodu.

Dalsza treść powołanego pisma pozostaje bez zmian.

(—) Godlewski
DYREKTOR DEPARTAMENTU

67.

PISMO OKÓLNE

z dnia 14 kwietnia 1939 r.

o poprawkach do przepisów San. 5/37.

(Nr Wojsk. A. 8-19-1)

Do

Urzędów Wojewódzkich, Komisariatu Rządu na m. st. Warszawę, Starostw, Prezydenta m. st. Warszawy i Prezydenta m. Łodzi.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych podaje do wiadomości wyciąg z Dziennika Rozkazów Ministerstwa Spraw Wojskowych nr 3, poz. 38 z dnia 14 marca rb., zawierający poprawki do San. 5/37. Poprawki te powinny być przeprowadzone w egzemplarzach przesłanych w swoim czasie do Urzędów Wojewódzkich (Wydziały Wojskowe i Zdrowia) i starostw (referaty wojskowe i lekarze powiatowi).

(—) Wyszyński ppłk.
DYREKTOR BIURA WOJSKOWEGO

Otrzymuje ponadto do wiadomości:
Min. Opieki Społecznej — Dep. Służby Zdrowia

Wyciąg z Dziennika Rozkazów
Ministerstwa Spraw Wojskowych
nr 3, poz. 38
z dnia 14 marca 1939 r.

Poprawki do przepisów San. 5/37.

Na podstawie art. 49 ustęp (2) ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym z dnia 9 kwietnia 1938 r. (Dz. U. R. P. nr 25/38 polecam dokonać następujące poprawki:

W przepisach: Badanie i ocena fizycznej i psychicznej zdolności do służby wojskowej podoficerów i szeregowców, wykonujacych powszechny obowiązek wojskowy San. 5/37:

Na stronie 4, w rozdz. II pkt. 7 a) — skreślić: „Zdolny do czynnej służby wojskowej", a wpisać: „Zdolny do zasadniczej służby wojskowej".

Na stronie 5, wiersz 9 — skreślić „39", a wpisać „49.

Wiersz 17 — skreślić „czynnej", wpisać „zasadniczej".

Na stronie 6, wiersz 12, 13 i 14 — skreślić od słów: „czynnej służby wojskowej, lecz są zdolni w razie potrzeby do służby w pospolitym ruszeniu z bronią" natomiast wpisać: „zasadniczej służby wojskowej, lecz są zdolni w razie potrzeby do służby w pospolitym ruszeniu".

Na stronie 6, wiersz 18, 19 i 20 — skreślić od słów: „pełnić służby z bronią," są jednak zdolni do pełnienia służby w pospolitym ruszeniu bez broni" natomiast wpisać: „pełnić służby w pospolitym ruszeniu są jednak zdolni do pomocniczej służby wojskowej".

Na stronie 10, w rozdz. III § 13, wiersz 14 — skreślić: „zdolny do czynnej służby wojskowej", wpisać: „zdolny do zasadniczej służby wojskowej".

Wiersz 16 — skreślić słowa: „do najbliższego zasadniczego wcielenia".

Wiersz 18 — skreślić słowa z „bronią".

Wiersz 19 i 20 — skreślić: „w pospolitym ruszeniu bez broni", wpisać „do pomocniczej służby wojskowej".

W załączniku 1 zmienić nagłówki dotyczące kat. A, C i D, a mianowicie: w kat. A skreślić: „Zdolny do czynnej służby wojskowej", a wpisać: „Zdolny do zasadniczej służby wojskowej".

W kat. C skreślić słowa: „z bronią".

W kat. D skreślić: „Zdolny do służby w pospolitym ruszeniu bez broni", natomiast wpisać: „Zdolny do pomocniczej służby wojskowej".

68.

DECYZJA

Na podstawie art. 1 ust. (1) dekretu z dnia 2 października 1935 r. (Dz. U. R. P. nr 72, poz. 455) i § 2 rozporządzenia z dnia 15 listopada 1935 r. (Dz. U. R. P. nr 86, poz. 534) udzielam Związkowi Organizacji „Wolność" i Uczestników Walk o Niepodległość w form. b. a. a. pozwolenia na ustanowienie i używanie odznaki według załączonego wzoru *).

Odznaka może być używana jako odznaka członkowska do noszenia w klapie.

Za odznaki członkowskie Zarząd pobierać może od członków jednolitą opłatę tytułem zwrotu kosztów, nie więcej jednak niż 3 zł 50 gr w wykonaniu ze srebra i 2 zł 50 gr w wykonaniu z białego metalu oraz 1 zł 50 gr za miniaturę.

Wydawanie odznaki stowarzyszenia osobom nie będącym jego członkami jest zakazane.

(Warszawa dn. 6 kwietnia 1939 Nr AP. 3—311).

ZA PODSEKRETARZA STANU
(—) Godlewski
DYREKTOR DEPARTAMENTU

---

*) Nie przedrukowano.

B.

I. Przedruki z Dziennika Ustaw R. P.

z 21 marca Nr 21 Rok 1939

Poz. 132. Ustawa z dnia 10 marca 1939 r. o zmianie ustawy o samoistnym podatku wyrównawczym dla gmin wiejskich.

Art. 1. W ustawie z dnia 27 lutego 1937 r. o samoistnym podatku wyrównawczym dla gmin wiejskich (Dz. U. R. P. Nr 16, poz. 104) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 1 otrzymuje brzmienie:

„Gminom wiejskim służy prawo pobierania samoistnego podatku wyrównawczego od płatników:

a) państwowego podatku gruntowego,

b) państwowego podatku od nieruchomości,

c) wykupujących świadectwa przemysłowe lub karty rejestracyjne od zakładów, przedsiębiorstw i zajęć.";

2) w art. 5 w ust. (1) wyrazy: „państwowego podatku przemysłowego" zastępuje się wyrazami: „wykupujących świadectwa przemysłowe lub karty rejestracyjne";

w art. 5 dodaje się nowy ust. (3) o brzmieniu:

„(3) Podstawą wymiaru podatku wyrównawczego na r. 1940/41 w stosunku do płatników państwowego podatku przemysłowego będą ceny świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych, obowiązujące w r. 1939. Jeżeli wykonanie przedsiębiorstwa zarobkowego lub zajęcia rozpoczęto, albo też oddzielny zakład lub skład utworzono w r. 1940 — podstawę wymiaru podatku wyrównawczego dla tych przedsiębiorstw, zajęć, zakładów i składów stanowić będą ceny kart rejestracyjnych, przewidziane w załączniku do art. 7 ustawy z dnia 25 kwietnia 1938 r. o opłatach rejestracyjnych od przedsiębiorstw i zajęć (Dz. U. R. P. Nr 34, poz. 293), pomnożone:

a) w stosunku do zakładów i przedsiębiorstw, wymienionych w działach I lit. a) i II lit. a) części III tegoż załącznika, jeżeli zatrudniają ponad sto pracowników — przez cyfrę 4;

b) w stosunku do pozostałych przedsiębiorstw i zajęć — przez cyfrę 2".

Art. 2. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Art. 3. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1939 r.

Poz. 133. Ustawa z dnia 10 marca 1939 r. o nabywaniu na własność Państwa nieruchomości ziemskich pozbytych w drodze egzekucji.

Art. 1. Nieruchomości ziemskie, pozbyte w drodze egzekucji, mogą być nabywane na własność Państwa na podstawie przepisów ustawy niniejszej.

Art. 2. (1) Prawo nabycia służy w ciągu sześciu tygodni od dnia wydania przez sąd postanowienia o przybiciu; w przypadku nadlicytacji termin sześciotygodniowy liczy się od dnia wydania postanowienia o przybiciu ostatecznym.

(2) Prawo nabycia — w przypadku przeprowadzenia egzekucji z nieruchomości w trybie przepisów, nie przewidujących przybicia — służy w ciągu sześciu tygodni od dnia otrzymania przez wojewodę zawiadomienia o dokonanej sprzedaży licytacyjnej. Prawo nabycia służy również w przypadkach przejęcia nieruchomości, objętej postępowaniem egzekucyjnym, na własność przez wierzyciela.

Art. 3. (1) Sąd niezwłocznie po wydaniu postanowienia o przybiciu doręczy odpis tego postanowienia wojewodzie.

(2) Instytucja wierzycielska — w przypadku przeprowadzenia egzekucji z nieruchomości w trybie przepisów, nie przewidujących przybicia — prześle wojewodzie niezwłocznie po ukończeniu licytacji odpis jej protokołu. Jeżeli sprzedaż licytacyjna nie doszła do skutku, a postępowanie egzekucyjne doprowadziło do przejęcia nieruchomości przez instytucję wierzycielską, instytucja ta niezwłocznie zawiadomi wojewodę o decyzji przejęcia.

Art. 4. (1) Zbycie przez nabywcę z egzekucji w toku postępowania egzekucyjnego na rzecz osoby trzeciej swych praw do nieruchomości nie wpływa na prawo nabycia nieruchomości na własność Państwa.

(2) Prawo nabycia nieruchomości na własność Państwa — w przypadku zbycia przez nabywcę z egzekucji praw do nieruchomości na rzecz osoby trzeciej — służy w ciągu sześciu tygodni od dnia otrzymania przez wojewodę wiadomości o dokonanym zbyciu praw.

Art. 5. (1) Decyzje o nabyciu nieruchomości na własność Państwa wydaje wojewoda. Decyzja wojewody powinna zawierać postanowienie o nabyciu nieruchomości oraz stwierdzenie, że cena nabycia z egzekucji została złożona do depozytu sądowego. Decyzja wojewody jest ostateczna.

(2) Decyzja wojewody łącznie z prawomocnym postanowieniem sądowym o przybiciu lub jeżeli egzekucja odbywa się w trybie przepisów, które nie przewidują przybicia, łącznie z odpisem protokołu licytacyjnego — stanowi tytuł do wpisu prawa własności w księdze hipotecznej na rzecz Państwa oraz jest tytułem egzekucyjnym do wprowadzenia Państwa w posiadanie nieruchomości.

(3) Decyzja wojewody — w przypadku przeprowadzenia egzekucji w trybie przepisów, nie przewidujących przybicia — traci moc, jeżeli zbycie z licytacji unieważniono.

Art. 6. Z chwilą wydania przez wojewodę decyzji o nabyciu nieruchomości na własność Państwa Skarb Państwa wchodzi w postępowaniu egzekucyjnym w prawa i obowiązki nabywcy z egzekucji — ze zmianami, wynikającymi z przepisów ustawy niniejszej.

Art. 7. Wierzyciel, który wyraził w stosunku do nabywcy z egzekucji zgodę na zaliczenie jego wierzytelności na poczet ceny nabycia, może wypowiedzieć tę zgodę w przypadku nabycia nieruchomości przez Skarb Państwa.

Art. 8. (1) W razie nabycia nieruchomości na własność Państwa nabywcy z egzekucji należy zwrócić złożoną przez niego rękojmię; ponadto Skarb Państwa zwróci nabywcy z egzekucji w ciągu trzech tygodni wszelkie sumy, wpłacone w wykonaniu warunków licytacyjnych oraz wszelkie koszty i opłaty, uiszczone w związku z przeniesieniem prawa własności. Opłata stemplowa wraz z dodatkiem samorządowym, jeżeli jej nie uiszczono, zostanie umorzona.

(2) Jako wynagrodzenie strat, poniesionych w związku z nabyciem z egzekucji, Skarb Państwa wypłaci nabywcy z egzekucji jeden procent ceny nabycia nieruchomości; wypłata powyższego wynagrodzenia nastąpi w ciągu trzech tygodni od dnia wydania przez wojewodę decyzji o nabyciu nieruchomości.

Art. 9. Nie stosuje się przepisów ustawy niniejszej, jeżeli nabywcą z egzekucji jest małżonek, krewni w linii prostej i ich małżonkowie, rodzeństwo i ich małżonkowie — właściciela nieruchomości, objętej postępowaniem egzekucyjnym, albo jej współwłaściciel.

Art. 10. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrom: Rolnictwa i Reform Rolnych, Sprawiedliwości, Spraw Wewnętrznych oraz Skarbu.

Art. 11. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 134. Konwencja w sprawie ustanowienia międzynarodowego systemu zachowania uprawnień w ubezpieczeniu na wypadek inwalidztwa, starości i śmierci, przyjęta w Genewie dnia 22 czerwca 1935 r.

Poz. 135. Oświadczenie Rządowe z dnia 18 marca 1939 r. o zarejestrowaniu przez Sekretariat Ligi Narodów złożonych przez Polskę i inne państwa dokumentów ratyfikacyjnych projektu konwencji z dnia 22 czerwca 1935 r. w sprawie ustanowienia międzynarodowego systemu zachowania uprawnień w ubezpieczeniu na wypadek inwalidztwa, starości i śmierci.

---

z 23 marca Nr 22 Rok 1939

Poz. 136. Ustawa z dnia 15 marca 1939 r. o dalszym zjednoczeniu ziem odzyskanych z Rzecząpospolitą Polską.

Rozdział I.

Ujednostajnienie stanu prawnego na ziemiach odzyskanych.

Art. 1. Na ziemiach odzyskanych — które stały się, stosownie do art. 1 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 października 1938 r. (Dz. U. R. P. Nr 78, poz. 533) oraz art. 1 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 listopada 1938 r. (Dz. U. R. P. Nr 87, poz. 585), nierozdzielną częścią Rzeczypospolitej Polskiej oraz na ziemiach odzyskanych na Orawie i nad rzeką Cygielką, które stanowią również z dniem objęcia ich przez władze polskie nierozdzielną część Rzeczypospolitej Polskiej — ujednostajnia się stan prawny, z zastrzeżeniem odrębności, wynikających z autonomii województwa śląskiego oraz przepisów niniejszej ustawy.

Art. 2. (1) Stan prawny, wprowadzony dotychczasowymi przepisami polskimi na ziemiach, włączonych dekretem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 listopada 1938 r. (Dz. U. R. P. Nr 87, poz. 585) do województw krakowskiego i lwowskiego, obowiązuje również na ziemiach odzyskanych na Orawie i nad rzeką Cygielką.

(2) Ziemie odzyskane na Orawie i nad rzeką Cygielką włącza się do województwa krakowskiego.

(3) Właściwość miejscową sądów grodzkich dla tych ziem określi rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości.

Art. 3. Stan prawny, wprowadzony na odzyskanych ziemiach Śląska Cieszyńskiego przepisami, ogłoszonymi w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej po dniu 16 listopada 1938 r., obowiązuje na wszystkich ziemiach odzyskanych, jeżeli przepisy art. 4 — 6 inaczej nie stanowią.

Art 4. Ilekroć przepisy, dotyczące odzyskanych ziem Śląska Cieszyńskiego, określają właściwość władz, należy na pozostałych ziemiach odzyskanych rozumieć władze odpowiednio właściwe.

Art. 5. Na ziemiach odzyskanych w Czadeckiem, Frydeckiem, w Suchej Górze i Głodówce na Orawie, w Jaworzynie Spiskiej oraz w Leśnicy w Pieninach przepisy art. 82 prawa o notariacie wchodzą w życie w dniu 1 stycznia 1940 r., na pozostałych zaś ziemiach, wymienionych w art. 1 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 listopada 1938 r. (Dz. U. R. P. Nr 87, poz. 585) oraz w art. 2 ust. (2) ustawy niniejszej — z dniem ogłoszenia tej ustawy.

Art. 6. (1) Termin 1 października 1938 r. przewidziany w art. 2 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 listopada 1938 r. o rozciągnięciu mocy obowiązującej ustawy z dnia 17 marca 1932 r. o zaopatrzeniu inwalidzkim na odzyskane ziemie Śląska Cieszyńskiego (Dz. U. R. P. Nr 90, poz. 614) oraz w art. 3 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 listopada 1938 r. o rozciągnięciu mocy obowiązującej przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszów państwowych i zawodowych wojskowych na odzyskane ziemie Śląska Cieszyńskiego (Dz. U. R. P. Nr 90, poz. 615), zastępuje

się w stosunku do pozostałych ziem odzyskanych terminem 1 grudnia 1938 r.

(2) Termin 1 stycznia 1939 r., przewidziany w art. 2 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 listopada 1938 r. o bilansowaniu w złotych na obszarze odzyskanych ziem Śląska Cieszyńskiego (Dz. U. R. P. Nr 90, poz. 618), zastępuje się w stosunku do pozostałych ziem odzyskanych terminem 1 kwietnia 1939 r.

(3) Termin 1 października 1938 r., przewidziany w art. 1 i 2 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 listopada 1938 r. o spółkach akcyjnych, spółkach komandytowo-akcyjnych oraz spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością na odzyskanych ziemiach Śląska Cieszyńskiego (Dz. U. R. P. Nr 90, poz. 619), zastępuje się w stosunku do pozostałych ziem odzyskanych terminem 1 grudnia 1938 r.

(4) Termin trzech miesięcy, przewidziany w art. 3 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 listopada 1938 r. o nadzorze nad przemysłem złotniczym i handlem wyrobami złotniczymi na odzyskanych ziemiach Śląska Cieszyńskiego (Dz. U. R. P. Nr 90, poz. 620), liczy się dla pozostałych ziem odzyskanych od dnia wejścia w życie ustawy niniejszej.

Rozdział II.

Dalsze zespolenie prawne ziem odzyskanych z Rzecząpospolitą.

1. Przepisy dla wszystkich ziem odzyskanych.

Art. 7. Na wszystkie ziemie odzyskane rozciąga się moc obowiązującą następujących aktów ustawodawczych wraz z późniejszymi zmianami:

1) ustawy z dnia 9 lipca 1919 r. o budowie kanałów żeglownych i regulacji rzek żeglownych (Dz. P. P. P. Nr 59, poz. 356);

2) ustawy z dnia 23 stycznia 1920 r. o rozszerzeniu działania przepisów ustawy z dnia 1 sierpnia 1919 r. o załatwianiu zatargów zbiorowych pomiędzy procodawcami a pracownikami rolnymi na zatargi zbiorowe między właścicielami nieruchomości miejskich a dozorcami domowymi (Dz. U. R. P. Nr 8, poz. 53);

3) ustawy z dnia 21 października 1921 r. o zarobkowym pośrednictwie pracy (Dz. U. R. P. Nr 88, poz. 647);

4) ustawy z dnia 16 maja 1922 r. w przedmiocie powołania Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej do załatwiania zatargów zbiorowych pomiędzy właścicielami nieruchomości miejskich a dozorcami domowymi (Dz. U. R. P. Nr 39, poz. 324);

5) ustawy z dnia 21 września 1922 r. w przedmiocie tytułu inżyniera (Dz. U. R. P. Nr 90, poz. 823);

6) ustawy z dnia 26 września 1922 r., dotyczącej kwalifikacji zawodowych do nauczania w szkołach średnich ogólnokształcących i seminariach nauczycielskich państwowych i prywatnych (Dz. U. R. P. Nr 90, poz. 828);

7) ustawy z dnia 10 czerwca 1924 r. o społecznym pośrednictwie pracy (Dz. U. R. P. Nr 58, poz. 585);

8) ustawy z dnia 2 lipca 1924 r. w przedmiocie pracy młodocianych i kobiet (Dz. U. R. P. Nr 65, poz. 636);

9) ustawy z dnia 15 lipca 1925 r. o mierniczych przysięgłych (Dz. U. R. P. z 1928 r. Nr 46, poz. 454);

10) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 marca 1927 r. o wydzielaniu z administracji państwowej przedsiębiorstw państwowych przemysłowych, handlowych i górniczych oraz o ich komercjalizacji (Dz. U. R. P. Nr 25, poz. 195);

11) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 lutego 1928 r. o kwalifikacjach zawodowych nauczycieli państwowych konserwatoriów muzycznych (Dz. U. R. P. Nr 21, poz. 182);

12) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. o kwalifikacjach zawodowych nauczycieli szkół powszechnych (Dz. U. R . P. Nr 28, poz. 258);

13) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. o żegludze i spławie na śródlądowych drogach wodnych (Dz. U. R. P. Nr 29, poz. 266);

14) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 12 marca 1928 r. w sprawie samorządowych kredytów zagranicznych i w sprawie sprzedawania za granicę pakietów obligacyj i listów zastawnych towarzystw i instytucyj kredytu długoterminowego (Dz. U. R. P. Nr 31, poz. 290);

15) ustawy z dnia 23 marca 1929 r. o przekazywaniu na własność Funduszowi Kwaterunku Wojskowego nieruchomości państwowych (Dz. U. R. P. Nr 26, poz. 269);

16) ustawy z dnia 28 stycznia 1932 r. w sprawie pomiarów Państwa (Dz. U. R. P. Nr 19, poz. 125);

17) ustawy z dnia 10 marca 1932 r. o przejęciu egzekucji administracyjnej przez władze skarbowe oraz o postępowaniu egzekucyjnym władz skarbowych (Dz. U. R. P. Nr 32, poz. 328);

18) ustawy z dnia 12 marca 1932 r. o sprzedaży nawozów sztucznych (Dz. U. R. P. Nr 30, poz. 300);

19) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 kwietnia 1932 r. w sprawie regulowania obrotu węgla (Dz. U. R. P. Nr 29, poz. 294);

20) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 21 czerwca 1932 r. o ograniczeniu nadmiernych wynagrodzeń w przedsiębiorstwach (Dz. U. R. P. Nr 52, poz. 496);

21) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 21 padziernika 1932 r. o kwalifikacjach zawodowych do nauczania w szkołach i na kursach zawodowych (Dz. U. R. P. Nr 91, poz. 774);

22) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 padziernika 1933 r. o kwalifi-

kacjach zawodowych wychowawczyń przedszkoli (Dz. U. R. P. Nr 85, poz. 645);

23) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1933 r. o przejmowaniu na własność Państwa gruntów za niektóre należności pieniężne (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 77, poz. 544);

24) ustawy z dnia 9 marca 1934 r o ustalaniu granic nieruchomości ziemskich przy przebudowie ustroju rolnego (Dz. U. R. P. Nr 26, poz. 199);

25) ustawy z dnia 13 marca 1934 r. o nadzorze nad hodowlą koni (Dz. U. R. P. Nr 32, poz. 284);

26) ustawy z dnia 22 kwietnia 1936 r. o mleczarstwie (Dz. U. R. P. Nr 35, poz. 272));

27) ustawy z dnia 22 lutego 1937 r. o prywatnych szkołach wyższych (Dz. U. R. P. Nr 13, poz. 89);

28) ustawy z dnia 4 maja 1938 r. o uporządkowaniu wspólnot gruntowych (Dz. U. R. P. Nr 33, poz. 290).

Art. 8. (1) Akty ustawodawcze, wymienione w pkt 6), 11), 12), 21) i 22) artykułu poprzedzającego, będą stosowane ze zmianami następującymi:

1) Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może uznać za posiadających kwalifikacje zawodowe do nauczania (ustalenia) w szkołach (przedszkolach) w Polsce obywateli polskich, którzy przed dniem 1 października 1938 r. uzyskali odpowiednie kwalifikacje na podstawie przepisów, obowiązujących w Republice Czeskosłowackiej i którzy o to wystąpią w ciągu trzech miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy niniejszej. Uznanie tych kwalifikacyj można uzależnić od stwierdzenia, że dana osoba włada należycie językiem polskim w słowie i piśmie. Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może wyjątkowo uwzględnić również zgłoszenia późniejsze;

2) osoby, które przed dniem 1 października 1938 r. uzyskały kwalifikacje zawodowe do nauczania (ustalenia) na podstawie przepisów, obowiązujących w Republice Czeskosłowackiej, a które zostały przyjęte do polskiej państwowej służby nauczycielskiej przed dniem 31 marca 1939 r., uznaje się za posiadające kwalifikacje w rozumieniu przepisów polskich. Władze szkolne drugiej instancji ustalają, do jakich typów szkół i do jakich przedmiotów odnoszą się te kwalifikacje.

(2) Termin sześciu miesięcy, przewidziany w art. 5 ustawy, wymienionej w pkt 26) artykułu poprzedzającego, liczy się na ziemiach odzyskanych od dnia wejścia w życie ustawy niniejszej.

2. Przepisy dla ziem, włączonych do województw krakowskiego i lwowskiego.

Art. 9. (1) Na ziemie odzyskane, włączone do województw krakowskiego i lwowskiego, rozciąga się moc obowiązującą:

1) aktów ustawodawczych, normujących ustrój, finanse, gospodarkę, uposażenia członków zarządu i pracowników związków samorządu terytorialnego i związków międzykomunalnych oraz nadzór i kontrolę nad tymi związkami;

2) aktów ustawodawczych, upoważniających do zmian podziału administracyjnego Państwa.

(2) Przepisy, dotyczące samoistnych danin komunalnych, wejdą w życie z dniem 1 kwietnia 1939 r. Przepisy, dotyczące udziałów związków samorządowych w daninach państwowych i dodatków komunalnych do tych danin, wejdą w życie równocześnie z przepisami o odpowiednich daninach państwowych.

Art. 10. Na ziemie odzyskane, włączone do województw krakowskiego i lwowskiego, rozciąga się nadto moc obowiązującą następujących aktów ustawodawczych wraz z późniejszymi zmianami:

1) dekretu z dnia 7 lutego 1919 r. o nadzorze nad wyrobem i sprzedażą artykułów zastępczych — surogatów produktów spożywczych i przedmiotów użytku publicznego (Dz. P. P. P. Nr 14, poz. 161);

2) ustawy z dnia 26 października 1921 r. o popieraniu publicznych przedsiębiorstw melioracyjnych (Dz. U. R. P. Nr 91, poz. 671);

3) ustawy elektrycznej z dnia 21 marca 1922 r. (Dz. U. R. P. z 1935 r, Nr 17, poz. 98);

4) ustawy z dnia 23 marca 1922 r. o uzdrowiskach (Dz. U. R. P. Nr 31, poz. 254);

5) ustawy wodnej z dnia 19 września 1922 r. (Dz. U. R. P. z 1928 r. Nr 62, poz. 574);

6) ustawy z dnia 31 lipca 1923 r. o scalaniu gruntów (Dz. U. R. P. z 1927 r. Nr 92, poz. 833);

7) ustawy z dnia 16 sierpnia 1923 r. o opiece społecznej (Dz. U. R. P. Nr 92, poz. 726);

8) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 29 czerwca 1924 r. w sprawie wykonywania opieki społecznej nad obywatelami polskimi, którzy w żadnej gminie Rzeczypospolitej Polskiej nie mają prawa do opieki trwałej oraz ponoszenia wynikających stąd kosztów (Dz. U. R. P. Nr 56, poz. 576);

9) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 kwietnia 1927 r. o nadzorze i kontroli nad działalnością instytucyj opiekuńczych (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 354);

10) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 maja 1927 r. o przymusie ubezpieczenia od ognia i o Powszechnym Zakładzie Ubezpieczeń Wzajemnych (Dz. U. R. P. z 1933 r. Nr 3, poz. 23);

11) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. w sprawie wymiarów cegły, używanej przy budowie (Dz. U. R. P. Nr 65, poz. 577);

12) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 października 1927 r. o zwal-

czaniu żebractwa i włóczęgostwa (Dz. U. R. P. Nr 92, poz. 823);

13) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 9 listopada 1927 r. o regulacji i utrzymaniu wód spławnych (Dz. U. R. P. Nr 102, poz. 882);

14) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 stycznia 1928 r. o zniesieniu Tymczasowego Wydziału Samorządowego we Lwowie (Dz. U. R. P. Nr 7, poz. 40);

15) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 stycznia 1928 r. o budowie i utrzymaniu wojewódzkich zakładów opiekuńczo-wychowawczych (Dz. U. R. P. Nr 8, poz. 56);

16) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. o rozgraniczeniu obowiązków opiekuńczych związków komunalnych (Dz. U. R. P. Nr 26, poz. 232);

17) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. o opiekunach społecznych i o komisjach opieki społecznej (Dz. U. R. P. Nr 29, poz. 267);

18) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. o policji państwowej (Dz. U. R. P. z 1931 r. Nr 5, poz. 27);

19) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o przeprowadzaniu melioracji przy dokonywanej przez urzędy ziemskie przebudowie ustroju rolnego (Dz. U. R. P. Nr 34, poz. 320);

20) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o umowie o pracę pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. Nr 35, poz. 323);

21) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o umowie o pracę robotników (Dz. U. R. P. Nr 35, poz. 324);

22) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o kwalifikacjach zawodowych osób, trudniących się samodzielnie kuciem koni (Dz. U. R. P. Nr 36, poz. 334);

23) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o dozorze nad artykułami żywności i przedmiotami użytku (Dz. U. R. P. Nr 36, poz. 343);

24) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o popieraniu melioracji rolnych (Dz. U. R. P. Nr 36, poz. 344);

25) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o godzinach handlu i godzinach otwarcia zakładów handlowych i niektórych przemysłowych (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 364);

26) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o zakładach leczniczych (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 382);

27) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o izbach rolniczych (Dz. U. R. P. z 1933 r. Nr 2, poz. 16);

28) ustawy z dnia 3 lutego 1931 r. o Państwowym Funduszu Drogowym (Dz. U. R. P. z 1933 r. Nr 45, poz. 352);

29) ustawy z dnia 28 stycznia 1932 r. o opłatach od publicznych zabaw, rozrywek i widowisk na rzecz Polskiego Czerwonego Krzyża (Dz. U. R. P. Nr 18, poz. 111);

30) ustawy z dnia 10 marca 1932 r. o zapobieganiu rozpowszechnianiu się szczurów piżmowych na wolności (Dz. U. R. P. Nr 33, poz. 342);

31) ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o prywatnych szkołach oraz zakładach naukowych i wychowawczych (Dz. U. R. P. Nr 3, poz. 343);

32) ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 389);

33) ustawy z dnia 17 marca 1932 r. o chowaniu zmarłych i stwierdzaniu przyczyny zgonu (Dz. U. R. P. Nr 35, poz. 359);

34) ustawy z dnia 17 marca 1932 r. o postępowaniu uproszczonym przy regulowaniu stanu hipotecznego gruntów w związku ze scaleniem w okręgach sądów apelacyjnych w Krakowie i we Lwowie (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 392);

35) ustawy z dnia 22 marca 1933 r. o przeznaczeniu wpływów z kar pieniężnych na akcję kulturalno-oświatową i opiekuńczą na rzecz robotników (Dz. U. R. P. Nr 32, poz. 274);

36) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. o popieraniu elektryfikacji (Dz. U. R. P. Nr 85, poz. 633);

37) ustawy z dnia 5 marca 1934 r. o nadzorze nad hodowlą bydła, trzody chlewnej i owiec (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 349);

38) ustawy z dnia 13 marca 1934 r. o ochronie przed pożarami i innymi klęskami (Dz. U. R. P. Nr 41, poz. 365);

39) ustawy z dnia 26 marca 1935 r. o świadczeniach w naturze, na niektóre cele publiczne (Dz. U. R. P. Nr 27, poz. 204);

40) dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 grudnia 1935 r. o premiowaniu pojazdów mechanicznych (Dz. U. R. P. Nr. 88, poz. 546);

41) ustawy z dnia 23 stycznia 1937 r. o zaopatrzeniu kandydatów na szeregowych policji państwowej (Dz. U. R. P. Nr 6, poz. 46);

42) ustawy z dnia 2 kwietnia 1938 r. o postępowaniu uproszczonym przy regulowaniu stanu hipotecznego gruntów w związku z przebudową ustroju rolnego lub spłatami rodzinnymi (Dz. U. R. P. Nr 29, poz. 255).

3. Przepisy dla ziem, włączonych do województwa śląskiego.

Art. 11. Na ziemie odzyskane, włączone do województwa śląskiego, rozciąga się moc obowiązującą przepisów o opłatach, określonych w art. 9, 14, 15 i 18 ustawy z dnia 3 lutego 1931 r. o Państwowym Funduszu Drogo-

wym (Dz. U. R. P. z 1933 r. Nr 45, poz. 352), wraz z późniejszymi zmianami.

4. **Niektóre przepisy z zakresu prawa sądowego.**

Art. 12. (1) Stan prawny na ziemiach, wymienionych w art. 1 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 listopada 1938 r. (Dz. U. R. P. Nr 87, poz. 585), z wyjątkiem Frydeckiego oraz w art. 2 ust. (2) ustawy niniejszej, w zakresie:

1) prawa prywatnego poza przepisami, rozciągniętymi art. 2 i 3 ustawy niniejszej;

2) prawa hipotecznego;

3) postępowania niespornego oraz

4) opłat w postępowaniu niespornym i hipotecznym, — ustala się w sposób, podany w ustępach następujących.

(2) Stan prawny, wprowadzony na Spiszu i Orawie rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 września 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr 90, poz. 833) wraz z późniejszymi zmianami, obowiązuje również w Suchej Górze i Głodówce i na obszarach zwanych Krywań i Osadzka na Orawie oraz w Jaworzynie Spiskiej.

(3) Stan prawny, obowiązujący w siedzibie Sądu Grodzkiego w Jabłonkowie, rozciąga się na ziemie odzyskane w Czadeckiem, a obowiązujący w siedzibie Sądu Okręgowego w Nowym Sączu — na ziemie odzyskane w Leśnicy w Pieninach. Na ziemiach tych nie stosuje się jednak przepisów rozdziałów XIII i XIV części drugiej kodeksu cywilnego z 1811 r. §§ 737 do 796 kodeksu cywilnego) o ustawowym porządku dziedziczenia, o zachowku i policzeniu na zachowek lub na część spadku oraz przepisu § 1243 kodeksu cywilnego o dochodzie wdowim.

(4) Stan prawny, obowiązujący w siedzibie Sądu Apelacyjnego w Krakowie, rozciąga się na resztę ziem, objętych ust. (1).

(5) Termin, od którego księgi gruntowe dla ziem, wymienionych w ustępach poprzedzających, wzięte będą w używanie, oznaczy Minister Sprawiedliwości. Aż do tego czasu w przedmiocie nabywania praw rzeczowych na nieruchomościach stosować należy przepisy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 26 marca 1916 r. (Dz. U. P. austr. Nr 87) o składaniu w sądzie dokumentów w celu nabycia powyższych praw. Od dnia wzięcia ksiąg gruntowych w używanie złożone dokumenty będą uważane za podania hipoteczne i na ich podstawie będą dokonane wpisy bez ponownego wniosku stron. Stopień hipoteczny określa się według czasu złożenia dokumentów w sądzie.

Rozdział III.

Przepisy przejściowe i końcowe.

Art. 13. Rada Ministrów może w drodze rozporządzeń wydawać przepisy przejściowe i uzgadniające, związane z rozciągnięciem aktów ustawodawczych, wymienionych w art. 7, 9 i 10.

Art. 14. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Prezesowi Rady Ministrów i ministrom.

Art. 15. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. Terminy wejścia w życie przepisów art. 7 pkt 19) określi Minister Przemysłu i Handlu, zaś art. 10 pkt 26) — Minister Opieki Społecznej.

Poz. 137. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 marca 1939 r. o zmianie regulaminu Najwyższego Trybunału Administracyjnego.

Poz. 138. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 8 marca 1939 r. o zmianie granic gmin wiejskich w powiecie płockim, województwie warszawskim.

Poz. 139. Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 9 marca 1939 r. o przyznaniu XVIII Międzynarodowym Targom w Poznaniu, Wystawie Wynalazków Polskich w Łodzi, XI Targom Katowickim w Katowicach, Wystawie Polskiego Przemysłu, Handlu i Rzemiosła Zagłębia Dąbrowskiego w Sosnowcu, Wystawie Elektromechanicznej w Katowicach, Targom Meblowym w Nowem, Targom Północnym w Wilnie i XIX Międzynarodowym Targom Wschodnim we Lwowie ulg w zakresie ochrony wynalazków, wzorów i znaków towarowych.

Poz. 140. Oświadczenie Rządowe z dnia 13 marca 1929 r. w sprawie ratyfikacji i wymiany dokumentów ratyfikacyjnych protokołu dodatkowego z dnia 22 kwietnia 1938 r. do protokołu taryfowego między Polską a Estonią, podpisanego w Warszawie dnia 19 lutego 1938 r.

Poz. 141. Oświadczenie Rządowe z dnia 13 marca 1939 r. w sprawie ratyfikacji i wymiany dokumentów ratyfikacyjnych protokołu taryfowego między Polską a Estonią, podpisanego w Warszawie dnia 19 lutego 1938 r.

z 25 **marca** Nr 23 **Rok** 1939

Poz. 142. Ustawa z dnia 24 marca 1939 r. o zatwierdzeniu zmian statutu Banku Polskiego.

Poz. 143. Ustawa z dnia 24 marca 1939 r. o zmianie ustawy o wypuszczeniu biletów skarbowych.

Poz. 144. Ustawa z dnia 24 marca 1939 r. o rozrachunku pomiędzy Skarbem Państwa, przedsiębiorstwem „Polskie Koleje Państwowe“ i Państwowym Funduszem Drogowym a Bankiem Polskim, Bankiem Gospodarstwa Krajowego i Państwowym Bankiem Rolnym.

Poz. 145. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 11 marca 1939 r. wydane w porozumieniu z Ministrami Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Spraw Wewnętrznych o terminie rozpoczęcia prac Powiatowej Komisji Klasyfikacyjnej we Frysztacie w województwie śląskim.

Poz. 146. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 13 marca 1939 r. o zmianie nazwy Podurzędu Celnego w Nisku — Zakłady Południowe.

Poz. 147. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 20 marca 1939 r. o zmianie granic miasta Kraśnika w powiecie janowskim, województwie lubelskim.

Poz. 148. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 20 marca 1939 r. o zmianie granic gmin wiejskich Bircza i Żohatyn w powiecie dobromilskim, województwie lwowskim.

Poz. 149. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 20 marca 1939 r. o zmianie granic miasta Pińska w powiecie pińskim, województwie poleskim.

Poz. 150. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 20 marca 1939 r. o zmianie granic gmin wiejskich w powiecie makowskim, województwie warszawskim.

Poz. 151. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 20 marca 1939 r. o zmianie granic miasta Różan w powiecie makowskim, województwie warszawskim.

Poz. 152. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 20 marca 1939 r. o zmianie granic miasta Wołomina w powiecie radzymińskim, województwie warszawskim.

z 27 marca Nr 24 Rok 1939

Poz. 153. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 marca 1939 r. o tymczasowym wprowadzeniu w życie postanowień układu handlowego między Rzecząpospolitą Polską a Związkiem Socjalistycznych Republik Rad oraz protokołu dodatkowego do tegoż układu.

Poz. 154. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 marca 1939 r. o tymczasowym wprowadzeniu w życie postanowień porozumienia między Rzecząpospolitą Polską a Związkiem Socjalistycznych Republik Rad w sprawie statutu prawnego Przedstawicielstwa Handlowego Związku Socjalistycznych Republik Rad w Polsce.

Poz. 155. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 marca 1939 r. o tymczasowym wprowadzeniu w życie postanowień umowy dodatkowej do umowy gospodarczej między Rzecząpospolitą Polską a Rzeszą Niemiecką.

Poz. 156. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 marca 1939 r. o tymczasowym wprowadzeniu w życie postanowień protokołu taryfowego między Polską a Estonią.

Poz. 157. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 marca 1939 r. o zmianie granic powiatów miechowskiego i olkuskiego, w województwie kieleckim.

Poz. 158. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 marca 1939 r. o zmianie granic powiatów miechowskiego i pińczowskiego, w województwie kieleckim.

Poz. 159. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 marca 1939 r. o zmianie granic powiatów: gnieźnieńskiego, obornickiego, poznańskiego, wągrowieckiego, wrzesińskiego, żnińskiego oraz miasta Gniezna, w województwie poznańskim.

Poz. 160. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 marca 1939 r. o zmianie granic powiatów czarnkowskiego i obornickiego, w województwie poznańskim.

Poz. 161. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 marca 1939 r. o zmianie granic powiatów szubińskiego, w województwie pomorskim i żnińskiego, w województwie poznańskim.

Poz. 162. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 marca 1939 r. o zmianie granic powiatów wągrowieckiego i żnińskiego, w województwie poznańskim.

Poz. 163. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 21 marca 1939 r. o zmianie granic gmin wiejskich w powiecie radzymińskim, województwie warszawskim.

Poz. 164. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 24 marca 1939 r. o zmianie granic miasta Krośniewice w powiecie kutnowskim, województwie warszawskim.

z 27 marca Nr 25 Rok 1939

Poz. 165. Ustawa z dnia 27 marca 1939 r. o dotacjach na rzecz Funduszu Obrony Narodowej i o inwestycjach z funduszów państwowych w okresie od dnia 1 kwietnia 1939 r. do dnia 31 marca 1942 r.

Poz. 166. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 marca 1939 r. o zmianie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 1933 r. o zasadach zaszeregowania funkcjonariuszów państwowych do grup uposażenia i automatycznego przechodzenia nauczycieli do wyższych grup uposażenia, o dodatkach lokalnych, funkcyjnych i służbowych oraz o umundurowaniu niższych funkcjonariuszów państwowych *).

Poz. 167. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 21 marca 1939 r. o terytorialnych zmianach w rejestrze stowarzyszeń.

Na podstawie art. 2 ustawy z dnia 9 kwietnia 1938 r. o zmianie granic województw: białostockiego, kieleckiego, lubelskiego, łódzkiego i warszawskiego (Dz. U. R. P. Nr 27, poz.

*) Dotyczy dodatków służbowych obwodowych inspektorów pracy.

240) i art. 45 prawa o stowarzyszeniach (Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr 94, poz. 808) zarządzam co następuje:

§ 1. Rejestr stowarzyszeń, których siedziba znajduje się na obszarach powiatów lub części powiatów, wyłączonych z dotychczasowych województw, zostaje przeniesiony do urzędów wojewódzkich nowej właściwości miejscowej. Stowarzyszenia te zostaną zapisane do prowadzonego tam rejestru pod nowymi kolejnymi pozycjami. O przeniesieniu powinny być uczynione odpowiednie adnotacje w rubryce 6 rejestru zarówno dawnego, jak nowego, miejsca zapisu.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1939 r.

Poz. 168. Oświadczenie rządowe z dnia 24 stycznia 1939 r. w sprawie złożenia przez Guatemalę dokumentu ratyfikacyjnego umów Światowego Związku Pocztowego z dnia 20 marca 1934 r.

z 30 marca Nr 26 Rok 1939

Poz. 169. Ustawa z dnia 27 marca 1939 r. o dodatkowych kredytach na rok 1938/39.

Poz. 170. Ustawa z dnia 29 marca 1939 r. o częściowym zawieszeniu wymagalności długów rolniczych.

Poz. 171. Ustawa z dnia 29 marca 1939 r. o rozciągnięciu mocy obowiązującej przepisów o niektórych daninach publicznych oraz o monopolach państwowych na ziemie odzyskane.

Rozdział I.

Podatki bezpośrednie.

Art. 1. Na wszystkie ziemie odzyskane rozciąga się moc obowiązującą następujących aktów ustawodawczych wraz z późniejszymi zmianami:

1) ustawy o państwowym podatku dochodowym (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 2, poz. 6);

2) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. o państwowym podatku od uboju (Dz. U. R. P. Nr 84, poz. 614);

3) ordynacji podatkowej z dnia 15 marca 1934 r. (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 14, poz. 134);

4) dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 listopada 1935 r. o specjalnym podatku od wynagrodzeń, wypłacanych z funduszów publicznych (Dz. U. R. P. Nr 82, poz. 503);

5) dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 4 listopada 1936 r. o zmianie przepisów o państwowym podatku gruntowym (Dz. U. R. P. Nr 85, poz. 593);

6) ustawy z dnia 15 czerwca 1923 r. w przedmiocie wyrównania podatków gruntowych, tudzież niektórych podatków budynkowych (Dz. U. R. P. Nr 65, poz. 505);

7) ustawy z dnia 4 maja 1938 r. o podatku obrotowym (Dz. U. R. P. Nr 34, poz. 292), z wyjątkiem przepisów art. 14 i 15;

8) ustawy z dnia 25 kwietnia 1938 r. o opłatach rejestracyjnych od przedsiębiorstw i zajęć (Dz. U. R. P. Nr 34, poz. 293).

Art. 2. Na ziemie odzyskane, włączone do województw krakowskiego i lwowskiego rozciąga się moc obowiązującą następujących aktów ustawodawczych wraz z późniejszymi zmianami:

1) ustawy z dnia 16 lipca 1920 r. o podatku od kapitałów i rent (Dz. U. R. P. Nr 76, poz. 517);

2) ustawy z dnia 17 grudnia 1931 r. o państwowym podatku od energii elektrycznej (Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr 76, poz. 720);

3) dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 listopada 1935 r. o podatku od lokali (Dz. U. R. P. Nr 82, poz. 505);

4) dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 stycznia 1936 r. o podatku od nieruchomości (Dz. U. R. P. Nr 3, poz. 14).

Art. 3. Na obszarze ziem odzyskanych przywraca się moc obowiązującą tych przepisów o katastrze gruntowym i jego prowadzeniu, uchylonych ustawą katastralną z dnia 16 grudnia 1927 r. (Zb. ust. i rozp. p. cz. Nr 177), które nie są sprzeczne z przepisami dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 4 listopada 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr 85, poz. 593).

Art. 4. (1) Zawarte w ustawie o podatkach bezpośrednich (Zb. ust. i rozp. p. cz. z 1936 r. Nr 227) przepisy o podatku dochodowym — z wyjątkiem § 13 ust. 2 i § 28 — 45 oraz przepisy o ogólnym podatku zarobkowym, o szczególnym podatku zarobkowym, o podatku domowo - czynszowym i o podatku od wyższych uposażeń, jak również przepisy ustawy z dnia 21 grudnia 1937 r. (Zb. ust. i rozp. p. cz. Nr 246), jeżeli dotyczą dodatku do podatku dochodowego, tudzież zawarte w ustawie z dnia 21 grudnia 1937 r. (Zb. ust. i rozp. p. cz. Nr 247) przepisy o nadzwyczajnym podatku od zysków, zostaną zastosowane po raz ostatni do dochodu, bądź czystego przychodu, bądź czynszu lub wartości czynszowej, bądź też uposażenia za rok kalendarzowy 1937 albo za okres operacyjny, który skończył się w 1937 r. To samo dotyczy podatku rentowego oraz daniny na cele obrony Państwa, jeżeli nie podlegają potrąceniu przez dłużnika.

(2) Zawarte w powołanej ustawie o podatkach bezpośrednich przepisy o podatku od tantiem oraz o podatku rentowym, podlegającym potrąceniu przez dłużnika, zostaną zastosowane po raz ostatni do przychodów podlegających tym podatkom, uzyskanych w 1938 r. To samo dotyczy podatku dochodowego, podlegającego potrąceniu w myśl § 13 ust. 2 ustawy o podatkach bezpośrednich oraz dodatku do podatku

od tantiem, przewidzianego w ustawie z dnia 21 grudnia 1937 r. (Zb. ust. i rozp. p. cz. Nr 246).

(3) §§ 28 — 32, § 33 ust. 2 — 4, §§ 34 — 37 oraz 40 — 44 ustawy o podatkach bezpośrednich nie będą stosowane po dniu 31 grudnia 1938 r. W szczególności nie nastąpią: zwrot przewidziany w § 32 ust. 4, bądź w § 35 ust. 1 lub w § 37 ust. 2 i 3, zastosowanie zasad ogólnych (§ 32 ust. 5, § 33 ust. 3 i 4, § 35 ust. 2, zdanie drugie), ani też wymiar za pomocą nakazu płatniczego (§ 33, § 34, § 35 ust. 2, zdanie pierwsze). Przepisy §§ 38 i 39 będą stosowane do kwot, które należało potrącić w ciągu 1938 r. To samo dotyczy § 33 ust. 1, jednak tylko o tyle, o ile potrącenie nie nastąpiło lub nastąpiło w kwocie niższej od należnej; poza tym § 33 ust. 1 nie będzie stosowany po dniu 31 grudnia 1938 r.

(4) Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio do postępowania, przewidzianego w § 3 ustawy z dnia 21 grudnia 1937 r. o daninie na cele obrony Państwa i o nadzwyczajnym podatku od zysków (Zb. ust. i rozp. p. cz. Nr 247).

(5) Zawarte w powołanej ustawie o podatkach bezpośrednich przepisy o podatkach gruntowym i domowo - klasowym zostaną zastosowane po raz ostatni do należności z tytułu tych podatków, które były płatne w 1938 r.

(6) Przepisy o unormowanych w ustawie z dnia 21 grudnia 1923 r. podatkach: obrotowym i od przedmiotów zbytku (Zb. ust. i rozp. p. cz. z 1935 r. Nr 266), w szczególności też ustawa z dnia 21 grudnia 1935 r. o dodatkach do wymienionych podatków (Zb. ust. i rozp. p. cz. Nr 265), zostaną zastosowane po raz ostatni do obrotu za rok 1938.

Art. 5. (1) Osoby, które przed dniem 1 października 1938 r. miały stałe miejsce zamieszkania lub siedzibę na obszarze ziem odzyskanych, opłacają podatek dochodowy, określony w art. 1 pkt 1), po raz pierwszy od dochodów, osiąganych po dniu 31 grudnia 1938 r.

(2) Podatkowi, określonemu w art. 1 pkt 4), podlegają wynagrodzenia, wypłacane począwszy od dnia 1 października 1938 r.

(3) Podatki: gruntowy w myśl dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 4 listopada 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr 85, poz. 593) oraz obrotowy, w myśl ustawy z dnia 4 maja 1938 r. (Dz. U. R. P. Nr 34, poz. 292), zostaną na obszarze ziem odzyskanych pobrane po raz pierwszy za 1939 rok podatkowy.

Art. 6. (1) Ilekroć w ordynacji podatkowej z dnia 15 marca 1934 r. (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 14, poz. 134) jest mowa o dacie wejścia w życie ordynacji podatkowej, należy przez to rozumieć na ziemiach odzyskanych dzień wejścia w życie ustawy niniejszej.

(2) Art. 208 — 210 i 212 ordynacji podatkowej stosuje się do podatków unormowanych w przepisach, które zostają uchylone na podstawie art. 22 pkt 14 — 16 i 18 ustawy niniejszej; o ile jednak chodzi o podatki: obrotowy lub od przedmiotów zbytku, unormowane ustawą z dnia 21 grudnia 1923 r. (Zb. ust. i rozp. p. cz. z 1935 r. Nr 266), a pobierane przez władze celne lub łącznie z podatkiem spożywczym, będzie zamiast art. 208 ordynacji podatkowej stosowany art. 13 ustawy z dnia 4 maja 1938 r. o podatku obrotowym (Dz. U. R. P. Nr 34, poz. 292).

Rozdział II.

Opłaty stemplowe i daniny pokrewne.

Art. 7. W zakresie opłat stemplowych, opodatkowania spadków i darowizn, należytości sądowych i opłat od kart do gry rozciąga się na ziemie odzyskane, włączone do województwa śląskiego, przepisy, obowiązujące w dniu wejścia w życie ustawy niniejszej w cieszyńskiej części województwa śląskiego, na ziemie zaś włączone do województw krakowskiego i lwowskiego — przepisy obowiązujące w tych województwach.

Art. 8. Opłata stemplowa od papierów wartościowych zagranicznych, przewidziana w art. 110 bądź w ustępie przedostatnim art. 114 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o opłatach stemplowych (Dz. U. R. P. z 1935 r. Nr 64, poz. 404), nie należy się, jeżeli papier wartościowy wypuszczono przed dniem 16 listopada 1938 r. na obszarze Republiki Czesko - słowackiej.

Art. 9. Przepisy o opodatkowaniu spadków i darowizn oraz o należytości ryczałtowej za postępowanie spadkowe, których moc obowiązująca zostaje rozciągnięta na ziemie odzyskane na podstawie art. 7, będą stosowane we wszystkich przypadkach, w których do dnia wejścia w życie ustawy niniejszej nie nastąpiło wymierzenie podatków od zbogacenia się, bądź należytości ryczałtowej w myśl przepisów dotychczasowych; w przypadkach tych nie zostanie też wymierzona należytość immobiliarna. Za wymierzenie uważa się doręczenie nakazu płatniczego.

Rozdział III.

Opłaty na Fundusz Pracy.

Art. 10. Na wszystkie ziemie odzyskane rozciąga się moc obowiązującą rozdziału III ustawy z dnia 16 marca 1933 r. o Funduszu Pracy (Dz. U. R. P. Nr 22, poz. 163) wraz z późniejszymi zmianami.

Art. 11. (1) Opłaty, przewidziane w art. 17 ustawy z dnia 16 marca 1933 r. o Funduszu Pracy (Dz. U. R. P. Nr 22, poz. 163), będą pobrane na obszarze ziem odzyskanych po raz pierwszy od dochodu osiągniętego w 1939 r.

(2) Opłaty, przewidziane w art. 15, 16 i 18 powołanej ustawy, będą pobierane od należności, podlegających tym opłatom, przypadających za czas od dnia 1 stycznia 1939 r.

Rozdział IV.

Podatki pośrednie.

Art. 12. Na wszystkie ziemie odzyskane rozciąga się moc obowiązującą następujących aktów ustawodawczych wraz z późniejszymi zmianami:

1) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 września 1927 r. o opodatkowaniu cukru (Dz. U. R. P. Nr 81, poz. 700);

2) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 marca 1928 r. o podatku od olejów mineralnych (Dz. U. R. P. Nr 27, poz. 252);

3) ustawy z dnia 22 października 1931 r. o opodatkowaniu piwa (Dz. U. R. P. Nr 99, poz. 762);

4) ustawy z dnia 22 października 1931 r. o opodatkowaniu wina i miodu syconego (Dz. U. R. P. Nr 99, poz. 763);

5) ustawy z dnia 18 marca 1935 r. o opodatkowaniu cukru skrobiowego (Dz. U. R. P. Nr 25, poz. 170);

6) ustawy z dnia 26 marca 1935 r. o opodatkowaniu tłuszczów (Dz. U. R. P. Nr 22, poz. 130);

7) ustawy z dnia 18 marca 1935 r. o opodatkowaniu kwasu węglowego (Dz. U. R. P. Nr 23, poz. 151);

8) ustawy z dnia 5 sierpnia 1938 r. o środkach finansowych na popieranie gospodarczo uzasadnionego kształtowania cen artykułów rolniczych (Dz. U. R. P. Nr 56, poz. 447).

Art. 13. Z dniem wejścia w życie ustawy niniejszej wygasają na obszarze ziem odzyskanych wszelkie uprawnienia do wykonywania czynności, na które w myśl przepisów rozciągniętych art. 12 potrzebne jest zezwolenie władz skarbowych, albo które muszą być zgłoszone władzom skarbowym. Utrata tych uprawnień nie daje ich posiadaczom prawa do odszkodowania lub innych roszczeń.

Rozdział V.

Monopole państwowe.

Art. 14. Na wszystkie ziemie odzyskane rozciąga się moc obowiązującą następujących aktów ustawodawczych wraz z późniejszymi zmianami:

1) przepisów działu I ustawy z dnia 1 czerwca 1922 r. o monopolu tytoniowym (Dz. U. R. P. Nr 47, poz. 409);

2). ustawy z dnia 18 marca 1932 r. o utworzeniu państwowego przedsiębiorstwa „Polski Monopol Tytoniowy“ (Dz. U. R. P. Nr 26, poz. 240);

3) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. o sprzedaży wyrobów tytoniowych (Dz. U. R. P. Nr 84, poz. 617);

4) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 grudnia 1924 r. o wprowadzeniu jednolitego monopolu sprzedaży soli na obszarze całej Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. R. P. Nr 117, poz. 1043);

5) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 21 czerwca 1932 r. o przedsiębiorstwie „Polski Monopol Solny“ (Dz. U. R. P. Nr 52, poz. 497);

6) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. o sprzedaży soli (Dz. U. R. P. Nr 84, poz. 616);

7) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 lipca 1932 r. o monopolu spirytusowym, opodatkowaniu kwasu octowego i drożdży oraz o sprzedaży napojów alkoholowych (Dz. U. R. P. Nr 63, poz. 586);

8) ustawy z dnia 30 stycznia 1931 r. o monopolu zapałczanym (Dz. U. R. P. Nr 9, poz. 45);

9) ustawy z dnia 9 lipca 1936 r. o monopolu loteryjnym (Dz. U. R. P. Nr 55, poz. 398).

Art. 15. (1) Z dniem wejścia w życie ustawy niniejszej wygasają na obszarze ziem odzyskanych wszelkie uprawnienia do wykonywania czynności, na które w myśl przepisów rozciągniętych art. 14 potrzebne jest zezwolenie władz skarbowych, zgłoszenie do władz skarbowych, bądź zawarcie umowy z zarządami monopolów; dotyczy to również uprawnień, opartych na zapisach w księgach gruntowych (tzw. uprawnienia realne).

(2) Utrata powyższych uprawnień nie daje ich posiadaczom prawa do odszkodowania lub innych roszczeń.

Art. 16. (1) Zapasy spirytusu, znajdujące się w rektyfikacjach i zakładach odwadniania na ziemiach odzyskanych, przejmuje Państwowy Monopol Spirytusowy za wypłatą odszkodowania. Prawo żądania wypłaty odszkodowania służy właścicielom zapasów spirytusu, jeżeli w ciągu 6 miesięcy od daty wejścia w życie ustawy niniejszej wystąpią z żądaniem wypłaty i wykażą prawo własności.

(2) W przypadku nieosiągnięcia porozumienia co do wysokości odszkodowania, Państwowy Monopol Spirytusowy zaofiaruje właścicielowi zapasów zwrot do wywozu za granicę takiej ilości spirytusu, jaka została stwierdzona przez władze skarbowe w dniu zabezpieczenia zapasów.

(3) Niewywiezienie za granicę zwróconego spirytusu w ciągu trzech miesięcy od chwili zawiadomienia właściciela o możności dysponowania spirytusem na wywóz za granicę, powoduje utratę roszczeń o odszkodowanie. Zapasy spirytusu przechodzą w tym przypadku na własność Skarbu Państwa.

Art. 17. (1) Minister Skarbu w porozumieniu z właściwymi ministrami może w okresie przejściowym w ciągu roku od dnia wejścia w życie ustawy niniejszej regulować w drodze rozporządzeń sprawy:

1) nadawania uprawnień do wykonywania czynności, wymienionych w art. 19 i 60

ust. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 lipca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr 63, poz. 586);

2) prowadzenia przedsiębiorstw bądź wykonywania czynności, co do których, w myśl powołanego w pkt 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej, istnieje obowiązek zgłaszania władzom skarbowym;

3) obrotu artykułami monopolowymi, objętymi powołanym w pkt 1) rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej.

(2) Ponadto Minister Skarbu może w tym okresie zwalniać od opłat, przewidzianych w art. 62 powołanego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej, przedsiębiorstwa likwidujące się oraz zmieniać dla takich przedsiębiorstw warunki uiszczenia tych opłat.

Art. 18. Minister Skarbu w porozumieniu z właściwymi ministrami może w okresie przejściowym do końca kampanii 1941/42 odraczać stosowanie na ziemiach odzyskanych przepisów art. 21, 22 ust. 3, art. 28 — 36, 38 — 40 i art. 62 (w części dotyczącej opłaty od wyrobu spirytusu) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 lipca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr 63, poz. 586) oraz zwalniać całkowicie lub częściowo od obowiązków, przewidzianych w powyższych przepisach

Rozdział VI.

Przepisy, dotyczące różnych danin publicznych i monopolów.

Art. 19. Na wszystkie ziemie odzyskane rozciąga się moc obowiązującą następujących aktów ustawodawczych wraz z późniejszymi zmianami:

1) ustawy z dnia 10 marca 1932 r. o spłacie zaległości podatkowych oraz zaległych składek i opłat na rzecz niektórych publiczno-prawnych instytucji ubezpieczeń (Dz. U. R. P. z 1935 r. Nr 50, poz. 336), — z tą zmianą, że ustawa powyższa dotyczy również zaległości z tytułu danin publicznych, unormowanych przepisami, uchylonymi dekretem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 listopada 1938 r. (Dz. U. R. P. Nr 90, poz. 616) oraz ustawą niniejszą;

2) ustawy z dnia 18 marca 1935 r. o pobieraniu odsetek od zaległości w podatkach państwowych i innych daninach publicznych oraz w składkach i opłatach na rzecz prawnopublicznych instytucji ubezpieczeń (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 8, poz. 88) — z tą zmianą, że:

a) ustawa powyższa ma być zastosowana również do zaległości, które powstały przed wejściem w życie ustawy niniejszej, jeżeli uiszczenie następuje w czasie jej obowiązywania,

b) celem zastosowania przepisów tej ustawy do zaległości, istniejących w księgach bierczych (listach poborowych) w dniu 30 września 1938 r. — dzień 1 kwietnia 1939 r. uważa się za datę powstania tych zaległości;

3) ustawy z dnia 26 marca 1935 r o poborze 10% dodatku do opłat stemplowych i podatków pośrednich oraz 15% dodatku do podatków bezpośrednich oraz spadkowego i od darowizn (Dz. U. R. P. Nr 22, poz. 127);

4) ustawy z dnia 9 kwietnia 1938 r o ulgach inwestycyjnych (Dz. U. R. P. Nr 26, poz. 224), z wyjątkiem przepisów art. 43 — 46 oraz z tą zmianą, że Centralny Okręg Przemysłowy (art. 3 powołanej ustawy) obejmuje również ziemie odzyskane w dolinie Popradu, nad rzeką Cygielką oraz źródłowisko Udawy i że celem zastosowania powołanej ustawy na ziemiach odzyskanych zastępuje się w art. 35 datę 1 stycznia 1938 r. datą 1 października 1938 r.;

5) przepisy prawa karnego skarbowego z dnia 3 listopada 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr 84, poz. 581) nie rozciągnięte dotychczasowymi aktami ustawodawczymi.

Art. 20. Art. 125 ordynacji podatkowej z dnia 15 marca 1934 r. (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 14, poz. 134) będzie stosowany również do kwot nadmiernie lub nienależnie wpłaconych do Skarbu Państwa Polskiego albo do Skarbu Śląskiego tytułem danin publicznych, unormowanych przepisami, uchylonymi na podstawie art. 22 pkt 1 — 19 ustawy niniejszej.

Art. 21. (1) Jeżeli poszczególne osoby przed wejściem w życie ustawy niniejszej uzyskały na mocy przepisów, które ustawa niniejsza uchyla, czasowe ulgi (zwolnienie lub obniżenie) w zakresie szczególnego podatku zarobkowego, ulgi te trwają do końca okresu, na który zostały uzyskane, z tą zmianą, że stosuje się je w zakresie podatku dochodowego przez odpowiednie zmniejszenie podstawy wymiaru.

(2) Jeżeli poszczególne budynki, znajdujące się na obszarze ziem odzyskanych, włączonych do województw krakowskiego i lwowskiego, uzyskały na mocy przepisów, które ustawa niniejsza uchyla, czasowe ulgi w zakresie podatku budynkowego, ulgi te trwają w zakresie podatku od nieruchomości — do końca okresu, na który zostały uzyskane.

(3) Do domów na obszarze ziem odzyskanych, co do których rozpoczęcie budowy lub dobudowy w rozumieniu art. 43 ust. (2) ustawy z dnia 9 kwietnia 1938 r. o ulgach inwestycyjnych (Dz. U. R. P. Nr 26, poz. 224) nastąpiło:

1) przed dniem 1 października 1938 r. — stosuje się z uwzględnieniem ust. (1) i (2) ulgi, przewidziane w przepisach, które ustawa niniejsza uchyla;

2) w czasie od dnia 1 października 1938 r. do końca 1938 r. stosuje się ulgi, przewidziane w ustawie z dnia 24 marca 1933 r. o ulgach dla nowowznoszonych budowli (Dz. U. R. P. Nr 22, poz. 173).

(4) Art. 30 ust. (2) pkt 3) i 4) oraz ust. (3) i (4) powołanej ustawy o ulgach inwestycyjnych stosuje się na obszarze ziem odzyskanych do pism, sporządzonych po wejściu w życie ustawy niniejszej, bez względu na to, kiedy

budowa została rozpoczęta. Jeśliby jednak co do takiego pisma nie istniały warunki zwolnienia od opłaty stemplowej, w myśl powołanego art. 30, istniały zaś warunki zwolnienia od należytości przenośnej, w myśl jednej z ustaw czesko-słowackich o ruchu budowlanym (z których ostatnia jest ustawa z dnia 26 marca 1936 r. Zb. ust. i rozp. p. cz. Nr 65), to pismo takie jest wolne od opłaty stemplowej.

Rozdział VII.

Przepisy końcowe.

Art. 22. Z dniem wejścia w życie ustawy niniejszej tracą moc wszelkie przepisy w zakresie, objętym ustawą niniejszą. W szczególności tracą moc:

1) ustawa z dnia 14 kwietnia 1920 r. o podatku od mięsa (Zb. ust. i rozp. p. cz. Nr 262);

2) ustawa z dnia 17 lutego 1921 r. o podatku od obrotu papierów wartościowych (Zb. ust. i rozp. p. cz. Nr 85);

3) ustawa z dnia 21 lipca 1921 r. o opodatkowaniu przewozów (Zb. ust. i rozp. p. cz. Nr 243);

4) ustawa z dnia 12 sierpnia 1921 r. o należytościach od umów służbowych (Zb. ust. i rozp. p. cz. Nr 295);

5) ustawa z dnia 12 sierpnia 1921 r. o podatku od zbogacenia się (Zb. ust. i rozp. p. cz. Nr 337);

6) ustawa z dnia 21 grudnia 1923 r. o dalszym pobieraniu dodatku na cele zdrowotne (Zb. ust. i rozp. p. cz. Nr 254);

7) § 10 ustawy z dnia 22 grudnia 1924 r. o zmianie niektórych przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszów państwowych służby cywilnej (Zb. ust. i rozp. p. cz. Nr 287);

8) ustawa z dnia 14 lipca 1927 r. o zasiłkach w razie klęsk żywiołowych (Zb. ust. i rozp. p. cz. Nr 118);

9) ustawa katastralna z dnia 16 grudnia 1927 r. (Zb. ust. i rozp. p. cz. Nr 177);

10) ustawa z dnia 19 grudnia 1924 r. o podatku wojskowym (Zb. ust. i rozp. p. cz. Nr 226);

11) ustawa z dnia 23 marca 1928 r. o należytości od weksli (Zb. ust. i rozp. p. cz. Nr 48);

12) § 6 ust. 2 pkt 1) ustawy z dnia 27 marca 1931 r. o państwowym funduszu melioracyj wodnych (Zb. ust. i rozp. p. cz. Nr 49);

13) ustawa z dnia 21 grudnia 1935 r. o przedłużeniu mocy obowiązującej ustawy o opłatach od czynności urzędowych w sprawach administracyjnych (Zb. ust. i rozp. p. cz. Nr 247);

14) ustawa o podatku obrotowym i o podatku od przedmiotów zbytku (Zb. ust. i rozp. p. cz. z 1935 r. Nr 266);

15) ustawa z dnia 29 stycznia 1936 r. o nadzwyczajnym podatku od dywidend oraz od odsetek od niektórych papierów wartościowych o stałym oprocentowaniu (Zb. ust. i rozp. p. cz. Nr 16);

16) ustawa o podatkach bezpośrednich (Zb. ust. i rozp. p. cz. z 1936 r. Nr 227) wraz z ustawami z dnia 28 listopada 1931 r., z dnia 21 grudnia 1937 r. o dodatku do podatku dochodowego i do podatku od tantiem (Zb. ust. i rozp. p. cz. z 1931 r. Nr 177 i z 1937 r. Nr 246);

17) ustawa z dnia 9 grudnia 1937 r. o należytości kartelowej (Zb. ust. i rozp. p. cz. Nr 245);

18) ustawa z dnia 21 grudnia 1937 r. o daninie na cele obrony Państwa i o nadzwyczajnym podatku od zysków (Zb. ust. i rozp. p. cz. Nr 247);

19) ustawa z dnia 8 kwietnia 1938 r. o ekwiwalencie należytościowym (Zb. ust. i rozp. p. cz. Nr 76);

20) ustawa z dnia 26 maja 1882 r. o opodatkowaniu olejów mineralnych (Dz. Ustaw Rz. Austr. Nr 35);

21) ustawa z dnia 20 czerwca 1888 r. o opodatkowaniu cukru (Dz. Ust. Rz. Austr. Nr 97);

22) ustawa z dnia 20 czerwca 1888 r. o opodatkowaniu spirytusu (Dz. Ust. Rz. Austr. Nr 95);

23) ustawa z dnia 25 września 1919 r. o wprowadzeniu powszechnego podatku od napojów (Zb. ust. i rozp. p. cz. Nr 533);

24) ustawa z dnia 26 czerwca 1926 r. o opodatkowaniu cukru (Zb. ust. i rozp. p. cz. Nr 98);

25) ustawa z dnia 17 grudnia 1926 r. o opłacie od wina musującego (Zb. ust. i rozp. p. cz. Nr 233);

26) ustawa z dnia 27 listopada 1930 r. o podatku od piwa (Zb. ust. i rozp. p. cz. Nr 168);

27) ustawa z dnia 6 maja 1931 r. o podatku konsumcyjnym od olejów mineralnych (Zb. ust. i rozp. p. cz. Nr 77);

28) ustawa z dnia 7 czerwca 1932 r. o obowiązkowym mieszaniu spirytusu z materiałami napędowymi (Zb. ust. i rozp. p. cz. Nr 85);

29) ustawa z dnia 7 czerwca 1932 r., zmieniająca niektóre przepisy o podatku od spirytusu i regulująca gospodarowanie spirytusem (Zb. ust. i rozp. p. cz. Nr 86);

30) ustawa z dnia 15 lipca 1932 r. o podatku konsumcyjnym od drożdży (Zb. ust. i rozp. p. cz. Nr 123);

31) ustawa z dnia 12 lutego 1936 r. o podatku od kwasu octowego (Zb. ust. i rozp. p. cz. Nr 41);

32) ustawa z dnia 23 czerwca 1936 r. o podatku od sztucznych tłuszczów jadalnych (Zb. ust. i rozp. p. cz. Nr 180);

33) rozporządzenie Czesko-słowackiej Republiki z dnia 7 maja 1920 r., dotyczące wyrobu i obrotu zastępczymi artykułami spożywczymi (Zb. ust. i rozp. p. cz. Nr 377) w części, dotyczącej wyrobu wódek, rumu, koniaku, araku

i innych napojów spirytusowych, do których wyrobu używa się esencji;

34) cesarskie rozporządzenie z dnia 29 sierpnia 1916 r. o opodatkowaniu zapałek i zapalniczek (Dz. Pr. P. poz. 278);

35) rozporządzenie rządowe z dnia 13 lipca 1934 r. o uregulowaniu handlu zbożem, mąką i produktami przemiału, a niektórymi rodzajami pasz (Zb. ust. i rozp. p. cz. Nr 137).

Art. 23. Minister Skarbu w porozumieniu z właściwymi ministrami może w drodze rozporządzeń wydawać przepisy przejściowe, związane z rozciągnięciem aktów ustawodawczych, wymienionych w rozdziałach I, II, IV, V i VI, a Minister Opieki Społecznej w porozumieniu z właściwymi ministrami — takież przepisy, związane z rozciągnięciem rozdziału III ustawy dnia 16 marca 1933 r. o Funduszu Pracy (Dz. U. R. P. Nr 22, poz. 163).

Art. 24. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Skarbu oraz właściwym ministrom.

Art. 25. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1939 r.

Poz. 172. Konwencja międzynarodowa o zwalczaniu zaraźliwych chorób zwierzęcych, podpisana w Genewie dnia 20 lutego 1935 r. (Ratyfikowana zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca1938 r. — Dz. U. R. P. Nr 54, poz. 422).

Poz. 173. Oświadczenie Rządowe z dnia 25 marca 1939 r. o złożeniu przez Polskę i inne Państwa dokumentów ratyfikacjnych konwencji międzynarodowej z dnia 20 lutego 1935 r. o zwalczaniu zaraźliwych chorób zwierzęcych.

Poz. 174. Układ między Rzecząpospolitą Polską a Republiką Łotewską w sprawie polskich robotników rolnych, sezonowych i innych.

Poz. 175. Oświadczenie Rządowe z dnia 18 marca 1939 r. w sprawie wymiany dokumentów ratyfikacyjnych układu między Rzecząpospolitą Polską a Republiką Łotewską w sprawie polskich robotników rolnych, sezonowych i innych, podpisanego w Rydze dnia 29 października 1938 r.

Poz. 176. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 28 marca 1939 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych o wypuszczeniu wewnętrznej pożyczki państwowej na cele obrony Państwa.

z 31 marca Nr 27 Rok 1939

Poz. 177. Ustawa Skarbowa z dnia 29 marca 1939 r. na okres od 1 kwietnia 1939 do 31 marca 1940.

Poz. 178. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 24 marca 1939 r. o zmianie granic miasta Berezy Kartuskiej w powiecie prużańskim, województwie poleskim.

Poz. 179. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 24 marca 1939 r. o zmianie granic gmin wiejskich Gzowo i Zatory w powiecie pułtuskim, województwie warszawskim.

Poz. 180. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 24 marca 1939 r. o utworzeniu gminy wiejskiej Okęcie w powiecie i województwie warszawskim.

Poz. 181. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 24 marca 1939 r. o zmianie granic miasta Wyszkowa w powiecie pułtuskim, województwie warszawskim.

---

z 31 marca Nr 27 Rok 1939

Poz. 182. Ustawa z dnia 30 marca 1939 r. o zmianie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o obowiązku odstępowania zwierząt pociągowych, wozów, pojazdów mechanicznych i rowerów dla celów obrony Państwa.

Art. 1. W rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 8 listopada 1927 r. o obowiązku odstępowania zwierząt pociągowych, wozów, pojazdów mechanicznych i rowerów dla celów obrony Państwa (Dz. U. R. P. z 1938 r. Nr 66, poz. 496) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2 ust. (2) otrzymuje brzmienie:

„Rada Ministrów może wprowadzić powyższy obowiązek na wniosek Ministra Spraw Wojskowych także w czasie pokojowym, gdy tego wymagać będzie interes obrony Państwa";

2) po art. 26 dodaje się art. 26-a o brzmieniu:

„Art. 26-a. Odstąpione Państwu na własność przy poborze zwierzęta pociągowe, wozy, pojazdy mechaniczne i rowery w warunkach, określonych w art. 2 ust. (2), mogą być na podstawie zarządzenia Ministra Spraw Wojskowych zwrócone poprzednim właścicielom (posiadaczom), jeżeli interes obrony Państwa nie będzie wymagał zatrzymania tych przedmiotów na stałe i jeżeli wynagrodzenie za odstąpione przedmioty nie zostało jeszcze wypłacone.

Poprzedni właściciele (posiadacze) odstąpionych przy poborze zwierząt pociągowych, wozów, pojazdów mechanicznych i rowerów będą obowiązani przyjąć je z powrotem, przy czym otrzymują jedynie wynagrodzenie za czas zatrzymania tych przedmiotów oraz odszkodowanie w razie ich uszkodzenia.

Sposób ustalania i wypłaty wynagrodzenia oraz odszkodowania, przewidzianych w ustępie poprzednim, określi rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrem Skarbu i innymi właściwymi ministrami.":

3) w art. 27 po ust. (2) dodaje się dwa ustępy nowe o brzmieniu:

„W przypadkach szczególnej potrzeby, stwierdzonej uchwałą Rady Ministrów, przed-

mioty te mogą być przez władze wojskowe zatrzymane na przeciąg czasu dłuższy niż dni 14.

W warunkach, określonych w art. 2, przedmioty zatrzymane przed powstaniem tych warunków podczas próbnego poboru mogą przejść na własność Państwa bez powtórnego przedstawienia ich na komisję poboru rzeczywistego, za wynagrodzeniem równym cenie szacunkowej, ustalonej przy poborze próbnym, niezależnie od wynagrodzenia za czas zatrzymania od dnia poboru próbnego do dnia zawiadomienia o przejęciu na własność Państwa".

Art. 2. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrom Spraw Wojskowych i Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrami: Skarbu, Komunikacji, Rolnictwa i Reform Rolnych, Przemysłu i Handlu oraz Poczt i Telegrafów.

Art. 3. Ustawa niniejsza wchodzi w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu ogłoszenia.

Poz. 183. Ustawa z dnia 30 marca 1939 r. o zmianie niektórych przepisów, dotyczących zaopatrzenia emerytalnego funkcjonariuszów państwowych i zawodowych wojskowych *).

Poz. 184. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 marca 1939 r. o dodatku drogowym i opłatach od materiałów pędnych na rzecz Państwowego Funduszu Drogowego.

Na podstawie art. 14 ust. (3) i art. 15 ust. (2) ustawy z dnia 3 lutego 1931 r. o Państwowym Funduszu Drogowym (Dz. U. R. P. z 1933 r. Nr 45, poz. 352) zarządza się co następuje:

§ 1. (1) Dodatkowi drogowemu do państwowego podatku od olejów mineralnych, określonemu w art. 14 ustawy z dnia 3 lutego 1931 r. o Państwowym Funduszu Drogowym (Dz. U. R. P. z 1933 r. Nr 45, poz. 352) podlegają:

1) produkty otrzymane z gazu ziemnego i ropy naftowej (oleju ziemnego) o ciężarze właściwym do 0,790 przy + 15° C — w wysokości 10,86 groszy od 1 kg;

2) produkty ropy naftowej (oleju ziemnego) o ciężarze właściwym od 0,865 do 0,880 przy + 15° C — w wysokości 4 groszy od 1 kg.

(2) Przepisy ust. (1) stosuje się również do określonych w nim produktów, zawartych w wyrobach, przywożonych z zagranicy lub z obszaru W. M. Gdańska.

§ 2. (1) Opłacie określonej w art. 15 ustawy z dnia 3 lutego 1931 r. o Państwowym Funduszu Drogowym (Dz. U. R. P. z 1933 r. Nr 45, poz. 352) podlegają: spirytus etylowy przeznaczony do napędu pojazdów mechanicznych, benzol i syntetyczny spirytus metylowy (metanol) — w wysokości 12 groszy od 1 kg.

(2) Zwolniony jest od opłaty odwodniony spirytus etylowy, skażony spirytus etylowy przeznaczony do poruszania silników w rolnictwie, benzol przeznaczony do celów wojskowych (materiały wybuchowe) i benzol, przeznaczony do przerobu na półprodukty organiczne.

(3) Produkty, wymienione w § 1 ust. (1) pkt 1), zwolnione od podatku od olejów mineralnych, a także spirytus i benzol, wymienione w ust. (1) paragrafu niniejszego, oraz mieszaniny tych produktów — przeznaczone do napędu pojazdów mechanicznych przedstawicielstw dyplomatycznych i zawodowych przedstawicielstw konsularnych państw obcych — wolne są od dodatku drogowego i opłat z zastrzeżeniem wzajemności.

§ 3. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrom: Komunikacji i Skarbu w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wewnętrznych, Spraw Wojskowych, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych

§ 4. (1) Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1939 r.

(2) Jednocześnie tracą moc obowiązującą rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 stycznia 1937 r. w sprawie dodatku drogowego i opłat od materiałów pędnych na rzecz Państwowego Funduszu Drogowego (Dz. U. R. P. Nr 7, poz. 58) i z dnia 12 lipca 1937 r. o zmianie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 stycznia 1937 r. w sprawie dodatku drogowego i opłat od materiałów pędnych na rzecz Państwowego Funduszu Drogowego (Dz. U. R. P. Nr 57, poz. 450).

Poz. 185. Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 17 marca 1939 r. wydane w porozumienui z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych o zmianie rozporządzenia z dnia 22 kwietnia 1938 r. w sprawie ustalenia punktów granicznych dla wywozu kurzych jaj za granicę.

Poz. 186. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 27 marca 1939 r. o zaliczeniu osady Rembertów (Stary i Nowy) w powiecie i województwie warszawskim w poczet miast i o rozszerzeniu granic tego miasta.

Poz. 187. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 27 marca 1939 r. o zniesieniu gminy wiejskiej Włochy w powiecie i województwie warszawskim, zaliczeniu jej w poczet miast i o rozszerzeniu granic tego miasta.

Poz. 188. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 27 marca 1939 r. o utworzeniu gminy wiejskiej Sulejówek, zniesieniu gminy wiejskiej Zagóźdź i o zmianie granic niektórych gmin wiejskich w powiecie i województwie warszawskim.

Poz. 189. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 27 marca 1939 r. w spra-

---

*) Zmiany dotyczą emerytur wojskowych.

wie zmiany granic gmin miejskich i wiejskich w powiecie ostrowskim, województwie poznańskim.

Poz. 190. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 28 marca 1939 r. o zmianie granic gmin wiejskich w powiecie tureckim, województwie poznańskim.

Poz. 191. Oświadczenie Rządowe z dnia 24 stycznia 1939 r. w sprawie stosowania w Sarawaku i Północnym Borneo Brytyjskim konwencji berneńskiej z dnia 9 września 1886 r., przejrzanej ostatnio w Rzymie dnia 2 czerwca 1928 r. o ochronie dzieł literackich i artystycznych.

Poz. 192. Oświadczenie Rządowe z dnia 24 stycznia 1939 r. w sprawie stosowania w Adenie i Birmanii konwencji berneńskiej z dnia 9 września 1886 r., przejrzanej ostatnio w Rzymie dnia 2 czerwca 1928 r. o ochronie dzieł literackich i artystycznych.

Poz. 193. Obwieszczenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 21 marca 1939 r. o sprostowaniu błędu w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 30 lipca 1938 r. w sprawie kontroli ruchu osobowego przez granice Państwa.

Na podstawie art. 5 ust. (1) pkt 4) dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 września 1935 r. o wydawaniu Dziennika Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. R. P. Nr 68, poz. 423) prostuje się w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 30 lipca 1938 r., wydanym w porozumieniu z Ministrami Skarbu, Spraw Zagranicznych i Spraw Wojskowych, w sprawie kontroli ruchu osobowego przez granice Państwa (Dz U. R. P. Nr 65, poz. 489) błąd następujący:

we wzorze Nr 3 do § 20 (str. 1151) nad obu wzorami pieczęci zamiast wyrazów „średnica 3,5 cm“ powinno być: „średnica 2,5 cm — 3,5 cm“.

Poz. 194. Obwieszczenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 24 marca 1939 r. o sprostowaniu błędu w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 28 lutego 1939 r. o zmianie granic gmin wiejskich w powiecie błońskim, województwie warszawskim.

---

z 1 kwietnia Nr 29 Rok 1939

Poz. 195. Ustawa z dnia 30 marca 1939 r. o komunikacjach w służbie obrony Państwa.

Rozdział I.

Przepisy wstępne.

Art. 1. (1) Za komunikacje w rozumieniu ustawy niniejszej uważa się zespół środków i czynności związanych z przenoszeniem na odległość osób, rzeczy i wiadomości.

(2) Do zespołu środków (ust. (1)), zalicza się wszelkie przedmioty oraz urządzenia główne i pomocnicze, służące potrzebom ruchu i pozostające w zarządzie danej komunikacji, jako to: parowozy, wagony, statki żeglugi morskiej, portowej, przybrzeżnej i rybołówstwa morskiego, statki żeglugi śródlądowej, statki powietrzne, pojazdy mechaniczne, urządzenia telekomunikacyjne stacyjne i liniowe, budynki, warsztaty, zakłady, urządzenia przeładunkowe, składowe, nawigacyjne i sygnalizacyjne, dworce kolejowe, porty i przystanie, lotniska, dworce autobusowe, garaże i stacje obsługi itp.

(3) Do zespołu środków (ust. (1)), zalicza się również te przedmioty i urządzenia komunikacji, które wskutek zmiany swego przeznaczenia zostały użyte w służbie obrony Państwa do celów nie związanych bezpośrednio z przenoszeniem na odległość osób, rzeczy i wiadomości.

Art. 2. (1) Przepisy ustawy niniejszej stosuje się do następujących komunikacyj:

1) kolei żelaznych,
2) poczt, telegrafów i telefonów,
3) żeglugi morskiej,
4) żeglugi śródlądowej,
5) żeglugi powietrznej,
6) dróg i ruchu kołowego.

(2) W rozumieniu ustawy niniejszej uważa się:

1) za „koleje żelazne“ — wszystkie koleje użytku publicznego i prywatnego bez względu na rodzaj trakcji w tym również koleje linowe i wyciągowe oraz bocznice kolejowe (tory przemysłowe);

2) za „telegraf i telefon“—również radiotelegraf, radiotelefon, radiofon i inne środki do porozumiewania się, przesyłania wiadomości, znaków, sygnałów, obrazów lub dźwięków na drodze elektrycznej;

3) za „drogi i ruch kołowy“ — drogi kołowe, ich budowę i utrzymanie oraz zarobkowy przewóz pojazdami mechanicznymi na określonych liniach komunikacyjnych.

Art. 3. Przepisy ustawy niniejszej stosuje się do wszelkich komunikacyj wymienionych w art. 2 ust. (1) bez względu na to, czy stanowią własność Państwa, czy innych osób prawnych lub fizycznych, z wyjątkiem jednak komunikacyj stanowiących własność osób korzystających z prawa zakrajowości oraz konsulów zawodowych państw obcych i przydanego im personelu zawodowego, jeżeli osoby te posiadają obywatelstwo państwa wysyłającego i pod warunkiem wzajemności.

Art. 4. Przepisy ustawy niniejszej, dotyczące funkcjonariuszów i pracowników komunikacji odnoszą się zarówno do mężczyzn, jak i do kobiet.

Rozdział II.

Przepisy szczegółowe o komunikacjach.

Art. 5. (1) Władze i organa rządowe oraz państwowych przedsiębiorstw komunika-

cyjnych obowiązane są już w czasie pokoju do ścisłego współdziałania z władzami wojskowymi w pracach przygotowawczych, dotyczących zapewnienia w interesie obrony Państwa sprawności komunikacji.

(2) Właściwość władz oraz zakres współdziałania w sprawach, wymienionych w ust. (1) określa rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych w porozumieniu z właściwymi ministrami.

Art. 6. (1) Właściciele i zarządy komunikacyj samorządowych i prywatnych obowiązani są już w czasie pokoju do wykonywania prac przygotowawczych dotyczących zepewnienia w interesie obrony Państwa sprawności komunikacji. Właściciele i zarządy komunikacyj samorządowych wykonywają prace przygotowawcze w ramach posiadanych na ten cel środków materialnych.

(2) Rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych w porozumieniu z właściwymi ministrami określa rodzaj prac przygotowawczych oraz sposób przeprowadzania kontroli tych prac.

Art. 7. (1) Władzą właściwą do wydawania zarządzeń i nakazów w sprawach wykonywania prac przygotowawczych przez właścicieli i zarządy komunikacyj samorządowych i prywatnych jest minister, któremu dany dział komunikacji (art. 2 ust. (1)) podlega lub władze i organa przez niego upoważnione.

(2) Władza właściwa (ust. (1)), wydaje zarządzenia i nakazy na żądanie Ministra Spraw Wojskowych lub władzy wojskowej przez niego określonej.

(3) Rada Ministrów może na wniosek Ministra Spraw Wojskowych przekazać niektóre działy komunikacji albo poszczególne zespoły środków pod czasowy zarząd Ministra Spraw Wojskowych lub też innego ministra.

Art. 8. (1) Zarządzenia i nakazy władzy właściwej (art. 7) stanowią tytuł wykonawczy.

(2) W przypadku niewykonania zarządzenia lub nakazu w czasie, miejscu i w sposób określony — wykonanie nastąpi przy użyciu środków przymusowych.

Art. 9. (1) Właściciele i zarządy komunikacyj samorządowych i prywatnych obowiązani są już w czasie pokoju na żądanie właściwej władzy umożliwić jej przegląd posiadanych środków komunikacyjnych oraz prowadzić ewidencję tych środków wedle ustalonego przez władze wzoru.

(2) Minister Spraw Wojskowych w porozumieniu z właściwymi ministrami określa władze właściwe do wydawania zarządzeń, wynikających z ust. (1), sposób dokonywania przeglądu i prowadzenia ewidencji oraz wzór dokumentu ewidencyjnego.

Art. 10. Minister Spraw Wojskowych w porozumieniu z właściwymi ministrami w celu sprawdzenia stanu prac przygotowawczych może już w czasie pokoju zarządzić na obszarze całego Państwa lub też w poszczególnych jego częściach kontrolę sprawności działania całokształtu komunikacji lub poszczególnych jej działów (art. 2 ust. (1)), albo też tylko niektórych zespołów środków i czynności — w sposób określony w zarządzeniu.

Art. 11. (1) Właścicielom i zarządom komunikacyj samorządowych i prywatnych służy prawo do zwrotu nakładów, poniesionych z powodu wykonania nakazanych prac przygotowawczych oraz prawo do wynagrodzenia za czynności wynikające z art. 9 i 10 — jeżeli koszty tych prac lub czynności przekraczają ich własny gospodarczy interes, a nie wynikają z mocy przepisów szczególnych lub zawartej umowy.

(2) W przypadkach, zasługujących na uwzględnienie właściciele i zarządy komunikacyj samorządowych i prywatnych mogą otrzymać ze Skarbu Państwa zaliczki na poczet nakładów, podlegających zwrotowi w myśl ust. (1).

(3) Właściwość władz i tryb postępowania przy udzielaniu zaliczek i ustalaniu wynagrodzenia lub zwrotu nakładów, określa rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrem Skarbu i innymi właściwymi ministrami.

Art. 12. (1) Właściciele i zarządy komunikacyj samorządowych i prywatnych, utrzymujący stałą lub sezonową komunikację między poszczególnymi miejscowościami obowiązani są już w czasie pokoju na żądanie władz wojskowych do kredytowanego przewozu żołnierzy oraz sprzętu wojskowego na linii, na której wykonywają przewóz.

(2) Rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych w porozumieniu z właściwymi ministrami określa tryb postępowania i właściwość władz przy stawianiu żądań przewozu żołnierzy i sprzętu wojskowego oraz sposób rozrachunku i wypłaty należności zą dokonane przewozy.

Art. 13. (1) W razie wybuchu wojny lub zarządzenia mobilizacji tudzież w przypadkach, gdy tego wymagać będzie interes obrony Państwa stwierdzony uchwałą Rady Ministrów, podporządkowuje się wszystkie komunikacje interesom obrony Państwa.

(2) W warunkach wymienionych w ust. (1) uchwała Rady Ministrów może wyłączyć spod działania ustawy niniejszej dział służby pocztowej. W tym przypadku we władzach i urzędach poczt, telegrafów i telefonów, w których dział służby telegraficznej lub telefonicznej tworzy z działem pocztowym jedną całość i podlega wspólnemu przełożonemu, zostaje podporządkowany interesom obrony Państwa przełożony (jego zastępca) tej władzy lub urzędu albo wyznaczony na kierownika jeden spośród pracowników poczt, telegrafów i telefonów oraz cały personel działu telegraficzno-telefonicznego.

Art. 14. (1) W warunkach wymienionych w art. 13 ust. (1) Rada Ministrów —jeżeli dane

uprawnienie nie służy innej władzy — może z uwzględnieniem obowiązujących porozumień międzynarodowych zarządzić:

1) wstrzymanie lub ograniczenie ruchu na wszystkich lub niektórych liniach komunikacyjnych,

2) wstrzymanie lub ograniczenie podróży obiektów pływających żeglugi morskiej poza własnymi wodami terytorialnymi, a śródlądowej — za granicę,

3) zmianę planu podróży obiektów pływających żeglugi morskiej, znajdujących się poza własnymi wodami terytorialnymi lub za granicą,

4) wstrzymanie lub ograniczenie ruchu tranzytowego na wszystkich lub niektórych liniach komunikacyjnych.

(2) Naczelnemu Wodzowi służy prawo stawiania Rządowi wiążących postulatów w powyższych sprawach.

(3) Właścicielom i zarządom komunikacyj samorządowych i prywatnych nie służy prawo do odszkodowania ze Skarbu Państwa z powodu zakazów lub ograniczeń, wymienionych w ust. (1).

Art. 15. (1) W warunkach wymienionych w art 13 ust. (1), pozbycie statków powietrznych lub obiektów pływających żeglugi morskiej albo śródlądowej — niezależnie od tego jaką siłą są poruszane—a stanowiących własność obywateli polskich lub osób prawnych mających siedzibę prawną lub dopuszczonych do działalności na obszarze Państwa, tudzież umowy ograniczające prawo rozporządzania przez wymienione osoby tymi przedmiotami na rzecz cudzoziemskich osób fizycznych lub prawnych są z mocy samego prawa nieważne, jeżeli nastąpią bez zezwolenia właściwej władzy.

(2) Rozporządzenie wykonawcze określa władze, upoważnione do udzielania zezwoleń i tryb ich udzielania.

Art. 16. (1) Władze i organa komunikacyj rządowych oraz państwowych przedsiębiorstw komunikacyjnych tudzież właściciele i zarządy komunikacyj samorządowych i prywatnych obowiązani są w warunkach wymienionych w art. 13 ust. (1):

1) wykonywać wszelkie związane z komunikacją żądania właściwej władzy, dotyczące zapewnienia w interesie obrony Państwa sprawności komunikacji;

2) utrzymywać w stanie zdatnym do użytku wszelkie posiadane środki komunikacyjne, urządzenia główne i pomocnicze, tudzież przyrządy i narzędzia związane z komunikacją;

3) utrzymywać i dostosowywać do potrzeb obrony Państwa ilość oraz kwalifikacje osobowe i fachowe kierownictwa i obsługi.

(2) Właściwość władz, powołanych do występowania z żądaniami wynikającymi z ust. (1) określa zarządzenie Naczelnego Wodza, do czasu zaś mianowania Naczelnego Wodza — rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych w porozumieniu z właściwymi ministrami.

(3 Właściciele i zarządy komunikacyj samorządowych i prywatnych mają prawo do zwrotu nakładów poniesionych z powodu wykonania zarządzeń właściwych władz (ust. (2)) w trybie i na warunkach określonych w art. 11.

Art. 17. (1) W warunkach wymienionych w art. 13 ust. (1) samorządowe i prywatne przedsiębiorstwa kolei żelaznych, dróg kołowych, żeglugi śródlądowej, żeglugi powietrznej oraz zarobkowego przewozu pojazdami mechanicznymi na określonych liniach komunikacyjnych przechodzą pod zwierzchnie kierownictwo Ministra Komunikacji, a ich zarządy stają się organami wykonawczymi Ministra Komunikacji.

(2) W przypadku, wymienionym w ust. (1) Minister Komunikacji w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych może przekazać zwierzchnie kierownictwo wszystkich lub niektórych samorządowych i prywatnych kolei żelaznych oraz przedsiębiorstw zarobkowego przewozu pojazdami mechanicznymi na określonych liniach komunikacyjnych, przedsiębiorstwu państwowemu „Polskie Koleje Państwowe“.

Art. 18. (1) W warunkach wymienionych w art. 13 ust. (1) prywatne przedsiębiorstwa telegrafów i telefonów przechodzą pod zwierzchnie kierownictwo Ministra Poczt i Telegrafów, a ich zarządy stają się organami wykonawczymi Ministra Poczt i Telegrafów.

(2) W przypadku wymienionym w ust. (1) Minister Poczt i Telegrafów w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych może przekazać zwierzchnie kierownictwo wszystkich lub niektórych prywatnych przedsiębiorstw telegrafów i telefonów, albo ich części (oddziałów) przedsiębiorstwu państwowemu „Polska Poczta, Telegraf i Telefon“.

Art. 19. W warunkach wymienionych w art. 13 ust. (1) samorządowe i prywatne przedsiębiorstwa żeglugi morskiej przechodzą pod zwierzchnie kierownictwo Ministra Przemysłu i Handlu, a ich zarządy stają się organami wykonawczymi Ministra Przemysłu i Handlu.

Art. 20. Przedsiębiorstwom wymienionym w art. 17 — 19 poddanym pod zwierzchnie kierownictwo państwowe lub przedsiębiorstwa państwowego nie służy z tego tytułu żadne roszczenie do Skarbu Państwa.

Art. 21. (1) W warunkach wymienionych w art. 13 ust. (1), gdy sprawność działania władz, organów lub zarządów komunikacyj nie zaspakaja żądań władz wojskowych, służy tym władzom prawo wkroczenia w zakres działania właściwych władz, organów lub zarządów komunikacyj i wydawania wszelkich zarządzeń, które ze względu na interes obrony Państwa okażą się potrzebne.

(2) Pomimo wkroczenia władz wojskowych w zakres działania władz, organów lub zarządów komunikacyj, władze te, organa i zarządy, stosownie do pozostawionego im zakresu właściwości ponoszą nadal odpowiedzialność za fachowo-techniczne kierownictwo i sprawność podległych im przedsiębiorstw i urządzeń.

Rozdział III.

Bezpieczeństwo i ochrona tajemnicy.

Art. 22. Wszelkie zarządzenia, nakazy, polecenia, informacje lub wyjaśnienia władz państwowych w sprawach objętych ustawą niniejszą lub rozporządzeniem wydanym na jej podstawie oraz związane z tymi zarządzeniami, nakazami, poleceniami, informacjami lub wyjaśnieniami pisma, umowy, dokumenty i wiadomości stanowią tajemnicę państwową w rozumieniu art. 9 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o niektórych przestępstwach przeciwko bezpieczeństwu Państwa (Dz. U. R. P. Nr 94, poz. 851).

Art. 23. (1) Właściciele i zarządy komunikacyj samorządowych i prywatnych obowiązani są do stworzenia na własny koszt warunków zapewniających bezpieczeństwo i ochronę tajemnicy państwowej w zakresie, nakazanym przez władze wojskowe.

(2) Minister Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrami Komunikacji, Przemysłu i Handlu oraz Poczt i Telegrafów określi władze właściwe do wydawania nakazów, wymienionych w ust. (1).

(3) Nakazy władzy, wydane na podstawie ust. (1), stanowią tytuł wykonawczy.

Art. 24. W celu zapewnienia bezpieczeństwa i ochrony tajemnicy państwowej władza właściwa (art. 23) może już w czasie pokoju nakładać na właścicieli i zarządy komunikacyj samorządowych i prywatnych obowiązek:

1) opracowania i wprowadzenia w życie regulaminu wewnętrznego o zachowaniu tajemnicy według wskazówek władzy i zatwierdzonego przez władzę,

2) niezatrudniania lub zwolnienia z pracy osób wskazanych przez władzę.

Art. 25. (1) Informacje i dane dotyczące komunikacji, zebrane przez władze na podstawie przepisów ustawy niniejszej, mogą być zużytkowane tylko dla celów przewidzianych w tej ustawie.

(2) Wykorzystanie przez władze skarbowe uprawnień, przewidzianych ordynacją podatkową w stosunku do spraw objętych ustawą niniejszą, może odbywać się jedynie w sposób, ustalony przez Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych.

Rozdział IV.

Wojskowa służba komunikacji.

Art. 26. (1) W warunkach wymienionych w art. 13 ust. (1) każdy funkcjonariusz i pracownik komunikacji, w wieku do ukończonych 60 lat życia, choćby nie podlegał powszechnemu obowiązkowi wojskowemu, — może być powołany do wojskowej służby komunikacji stosownie do zarządzeń, wydanych przez Ministra Spraw Wojskowych w porozumieniu z właściwymi ministrami.

(2) W warunkach wymienionych w art. 13 ust. (1) do wojskowej służby komunikacji mogą być również powołani stosownie do zarządzeń, wydanych przez Ministra Spraw Wojskowych w porozumieniu z interesowanymi ministrami także ci obywatele Państwa Polskiego, którzy nie ukończyli jeszcze 60 roku życia — choćby nie podlegali powszechnemu obowiązkowi wojskowemu — którzy:

1) byli funkcjonariuszami lub pracownikami komunikacji, albo

2) pozostawali choćby tylko czasowo w wojskowej służbie komunikacji, albo

3) mają fachowe wykształcenie lub fachową praktykę w powyższej dziedzinie.

Art. 27. Wojskowa służba komunikacji polega:

1) na pełnieniu służby w jednostkach organizacyjnych Sił Zbrojnych, albo

2) na wykonywaniu czynności, związanych z komunikacją na stanowisku (zajęciu) powierzonym przez właściwe władze komunikacyjne pod kierunkiem i nadzorem zwierzchników służbowych w komunikacjach.

Art. 28. (1) Powołani do wojskowej służby komunikacji stają się żołnierzami z chwilą zgłoszenia się na miejscu przeznaczenia oraz stwierdzenia tego zgłoszenia pisemnym zarządzeniem przełożonego, zaliczającym powołanych do stanu faktycznego jednostki wojskowej służby komunikacji (wcielenie).

(2) Powołani do wojskowej służby komunikacji przed wcieleniem do jednostki wojskowej służby komunikacji mają być uważani za osoby stanu urlopowanych.

Art. 29. W sprawach:

1) dotyczących rozwiązania stosunku pracy, z powodu powołania do wojskowej służby komunikacji,

2) zachowania uprawnień z tytułu ubezpieczeń (zabezpieczeń) społecznych w czasie odbywania wojskowej służby komunikacji,

stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 9 kwietnia 1938 r. o powszechnym obowiązku wojskowym (Dz. U. R. P. Nr 25, poz. 220).

Art. 30. (1) Powołani do wojskowej służby komunikacji w jednostkach organizacyjnych Sił Zbrojnych otrzymują uposażenie według przepisów odnoszących się do osób powołanych do czynnej służby wojskowej w czasie wojny, mobilizacji lub gdy tego wymaga interes obrony Państwa stwierdzony uchwałą Rady Ministrów.

(2) Powołani do wojskowej służby komunikacji na stanowiska lub do zajęć, wyznaczo-

nych przez władze komunikacyjne otrzymują uposażenie według przepisów (przeciętnych stawek wynagrodzenia) odnoszących się do funkcjonariuszów tego działu służby państwowej albo do tego przedsiębiorstwa, w którym zostały im poruczone stanowiska lub zajęcia.

(3) Emeryci urzędów, instytucji i przedsiębiorstw, na które rozciąga się działanie ustawy niniejszej, powołani do wojskowej służby komunikacji i wyznaczeni do tej służby komunikacji, w której nabyli prawo do zaopatrzenia emerytalnego, otrzymują uposażenie służbowe w wysokości ostatnio pobieranego uposażenia w służbie czynnej, a ich zaopatrzenie emerytalne ulega wstrzymaniu.

Art. 31. Koszty przejazdu na obszarze Państwa osób powołanych do wojskowej służby komunikacji oraz zwolnionych z tej służby ponosi Skarb Państwa na warunkach i według zasad określonych w rozporządzeniu wykonawczym.

Art. 32. Szczególne obowiązki i prawa osób powołanych do wojskowej służby komunikacji i pełniących służbę na stanowiskach (zajęciach) powierzonych przez właściwe władze komunikacyjne określa rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych w porozumieniu z właściwymi Ministrami.

Rozdział V.

Przepisy karne.

Art. 33. Funkcjonariusze i pracownicy prywatnych przedsiębiorstw komunikacji podlegają w czasie podporządkowania tych przedsiębiorstw interesom obrony Państwa (art. 13 ust. (1)) na równi z urzędnikami, odpowiedzialności karnej przewidzianej za przestępstwa urzędnicze.

Art. 34. Kto wbrew przepisom ustawy niniejszej lub rozporządzeń, zarządzeń albo nakazów wydanych na jej podstawie:

1) nie spełnia nakazów władzy, mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa lub ochronę tajemnicy komunikacji,

2) nie stosuje się do zarządzeń władzy, mających na celu przegląd środków komunikacyjnych,

3) nie prowadzi ewidencji środków komunikacyjnych w sposób przepisany przez władze, podlega karze aresztu do 3 miesięcy lub grzywny do 3.000 zł albo obu tym karom łącznie.

Art. 35. Kto wbrew przepisom ustawy niniejszej lub rozporządzeń, zarządzeń albo nakazów wydanych na jej podstawie:

1) nie wykonuje zarządzeń władzy, dotyczących prac przygotowawczych mających na celu zapewnienie sprawności komunikacji,

2) nie wykonuje zarządzeń władzy, mających na celu sprawdzenie stanu prac przygotowawczych w zakresie komunikacji,

3) utrudnia wykonywanie zarządzeń władzy, związanych z wykonaniem prac przygotowawczych lub sprawdzeniem stanu tych prac, podlega karze więzienia do roku lub aresztu do roku. Obok kary pozbawienia wolności sąd może wymierzyć grzywnę do 100.000 zł.

Art. 36. (1) Funkcjonariusz lub pracownik komunikacji, który w czasie podporządkowania komunikacji interesom obrony Państwa (art. 13 ust. (1)), samowolnie porzuca służbę, podlega karze więzienia do lat 3 lub aresztu do lat 3.

(2) W przypadkach mniejszej wagi sąd może wymierzyć karę grzywny.

Art. 37. (1) Kto w czasie podporządkowania komunikacji interesom obrony Państwa (art. 13 ust. (1)), wbrew przepisom ustawy niniejszej lub rozporządzeń, zarządzeń albo nakazów wydanych na jej podstawie:

1) nie czyni zadość żądaniom władzy, dotyczącym zapewnienia w interesie obrony Państwa sprawności komunikacji,

2) nie utrzymuje w stanie zdatnym do użytku wszelkich posiadanych środków komunikacyjnych, urządzeń głównych i pomocniczych tudzież przyrządów i narzędzi związanych z komunikacją,

3) nie utrzymuje lub nie dostosowuje do potrzeb obrony Państwa fachowego personelu lub obsługi,

podlega karze więzienia do lat 5 lub aresztu. Obok kary pozbawienia wolności sąd może wymierzyć grzywnę do 300.000 zł.

(2) W przypadkach mniejszej wagi sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary.

Art. 38 (1) Funkcjonariusz lub pracownik komunikacji, który w czasie podporządkowania komunikacji interesom obrony Państwa (art. 13 ust. (1)) dopuszcza się czynu obniżającego sprawność lub zagrażającego ruchowi komunikacji, podlega karze więzienia do lat 10.

(2) Jeżeli czyn określony w ust. (1) spowodował wielką szkodę w zakresie utrzymania sprawności komunikacji, sprawca podlega karze więzienia do lat 15 lub dożywotnio.

Art. 39 Sprawy o przestępstwa z art. 34 należą do właściwości władz administracyjnych.

Rozdział VI.

Przepisy końcowe.

Art. 40. Z dniem wejścia w życie ustawy niniejszej tracą moc:

1) ustawa z dnia 27 marca 1920 r. o kolejach w czasie wojny lub grożącego Państwu niebezpieczeństwa (Dz. U. R. P. Nr 27, poz. 160) w brzmieniu, zmienionym ustawą z dnia 7 listopada 1931 r. (Dz. U. R. P. Nr 109, poz. 844),

2) ustawa z dnia 18 grudnia 1920 r. o pocztach, telegrafach i telefonach w czasie wojny lub grożącego Państwu niebezpieczeństwa (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 51, poz. 367),

3) ustawa z dnia 7 listopada 1931 r. o nadzwyczajnym przewozie oficerów i szeregowych rezerwy i pospolitego ruszenia oraz sprzętu wojskowego w czasie pokoju (Dz. U. R. P. Nr 105, poz. 811),

4) ustawa z dnia 25 lutego 1932 r. o drogach lądowych i drogach wodnych śródlądowych w czasie wojny lub grożącego Państwu niebezpieczeństwa (Dz. U. R. P. Nr 26, poz. 230).

Art. 41. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Spraw Wojskowych oraz innym ministrom w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych

Art. 42. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 196. Ustawa z dnia 30 marca 1939 r. o zasiłkach dla rodzin osób, odbywających czynną służbę wojskową.

Rozdział I.

Prawo do zasiłku.

Art. 1. Prawo do zasiłków służy rodzinom żołnierzy, którzy odbywają:

1) czynną służbę wojskową: w rezerwie, pospolitym ruszeniu, pomocniczej służbie wojskowej oraz w uzupełniającej służbie wojskowej na ćwiczeniach doskonalących;

2) zasadniczą służbę wojskową w czasie mobilizacji lub wojny, jeżeli są jedynymi żywicielami rodziny w rozumieniu art. 63 ustawy z dnia 9 kwietnia 1938 r. o powszechnym obowiązku wojskowym (Dz. U. R. P. Nr 25, poz. 220), a nie mogą uzyskać odroczenia służby wojskowej lub je utracili w myśl art. 62 ust. (3) tej ustawy;

3) zasadniczą służbę wojskową jako ochotnicy w czasi mobilizacji lub wojny albo w przypadku, gdy tego wymaga interes obrony Państwa, stwierdzony uchwałą Rady Ministrów.

Art. 2. Uważa się za rodzinę żołnierza, uprawnioną do żasiłków:

1) żonę, również i sądownie rozłączoną (separowaną), jeżeli mąż jest prawnie obowiązany do jej utrzymywania;

2) dzieci ślubne, uprawnione i przysposobione oraz dzieci nieślubne, których ojcostwo jest stwierdzone;

3) pasierbów;

4) rodziców i nieślubną matkę;

5) rodzeństwo;

6) rodziców matki i rodziców ślubnego ojca.

Art. 3. Prawo do zasiłków służy członkom rodziny żołnierza, jeżeli:

1) posiadają obywatelstwo Państwa Polskiego bez względu na to, czy zamieszkują w kraju, czy za granicą lub nie posiadają obywatelstwa Państwa Polskiego, lecz zamieszkują w kraju;

2) bezpośrednio przed odejściem żołnierza do służby wojskowej byt ich był zależny od jego pracy lub zarobku, lecz został zagrożony wskutek utraty lub zmniejszenia się tej pracy albo zarobku, spowodowanych okolicznościami, wynikłymi podczas jego służby wojskowej.

Art. 4. (1) Prawo do zasiłków nie służy członkom rodziny żołnierza:

1) żyjącym w czasie jego powołania do służby wojskowej we wspólnym gospodarstwie, jeżeli jeden z członków tej rodziny otrzymał odroczenie służby wojskowej, jako jedyny jej żywiciel;

2) wymienionym w art. 2 pkt 2), 3) i 5), jeżeli ukończyli osiemnaście lat życia, chyba że udowodnią, iż uczęszczają do zakładu naukowego lub pobierają naukę w zawodzie praktycznym, a nie mają utrzymania u swych pracodawców, ani też nie otrzymują wynagrodzenia, wystarczającego na utrzymanie; w tych przypadkach prawo do zasiłku służy im do chwili ukończenia nauki, nie dłużej jednak niż do dnia, w którym ukończą dwadzieścia cztery lata życia.

(2) Zasiłek może być przynany członkom rodziny, wymienionym w ust. (1) pkt 2) mimo przekroczenia przez nich granicy wieku, określonej w ustępie poprzedzającym, jeżeli udowodnią urzędowym świadectwem lekarskim, że z powodu stanu zdrowia nie mogą zapracować na swoje utrzymanie.

Art. 5. Rodzina — której więcej niż jeden członek odbywa służbę wojskową, uzasadniającą prawo do zasiłku — jest uprawniona tylko do zasiłku za jedną osobę.

Art. 6. Rozporządzenie prawem do zasiłku na rzecz osób trzecich jest nieważne.

Art. 7. Osoby, uprawnione do zasiłku, są obowiązane niezwłocznie zawiadomić zarząd właściwej gminy — a zamieszkałe za granicą właściwy urząd konsularny Rzeczypospolitej Polskiej — o wszelkich okolicznościach, które powodują zmniejszenie wysokości lub wygaśnięcie prawa do zasiłku albo zupełne bądź czasowe wstrzymanie jego wypłaty.

Rozdział II.

Powstanie, czas trwania i utrata prawa do zasiłku.

Art. 8. (1) Prawo członków rodziny żołnierza do zasiłków powstaje z dniem:

1) zgłoszenia się żołnierza do czynnej służby wojskowej, jeżeli warunki, uzasadniające to prawo, istnieją w czasie powołania żołnierza do czynnej służby wojskowej i jeżeli jednostka organizacyjna wojska, do której został powołany, znajduje się w miejscu zamieszkania żołnierza;

2) poprzedzającym dzień, wyznaczony na zgłoszenie się żołnierza do czynnej służby wojskowej, jeżeli warunki, uzasadniające to prawo, istnieją w chwili powołania żołnierza do czyn-

nej służby wojskowej i jeżeli jednostka organizacyjna wojska, do której został powołany, znajduje się poza miejscem jego zamieszkania;

3) powstania warunków, uzasadniających prawo do zasiłku, jeżeli warunki te powstały po dniu, wyznaczonym na zgłoszenie się do czynnej służby wojskowej.

(2) W przypadku zmiany warunków, powodujących zmianę wysokości zasiłku, służy on w nowym wymiarze od dnia, w którym warunki uległy zmianie.

Art. 9. Niezawiniony przez żołnierza pobyt w niewoli uprawnia jego rodzinę do zasiłku przez czas pobytu w niewoli, nie dłużej jednak, niż przez sześć miesięcy od dnia ustalonego przez Ministra Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrami Spraw Zagranicznych i Spraw Wojskowych.

Art. 10. (1) Rodzina żołnierza, który:

1) na terenie działań wojennych zaginął bez wieści — pobiera zasiłek do czasu przyznania jej lub odmowy szczególnego zaopatrzenia, nie dłużej jednak niż przez sześć miesięcy od dnia, ustalonego przez Ministra Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrami Spraw Zagranicznych i Spraw Wojskowych;

2) podczas pełnienia czynnej służby wojskowej zmarł lub poległ — pobiera zasiłek do czasu przyznania rodzinie zaopatrzenia szczególnego;

3) podczas pełnienia czynnej służby wojskowej utracił zdrowie co najmniej w 30% zdolności do pracy w związku przyczynowym ze służbą wojskową — pobiera zasiłek do czasu przyznania zaopatrzenia szczególnego, nie dłużej jednak niż przez sześć miesięcy, licząc od ostatniego dnia tego miesiąca, w którym nastąpiło zwolnienie ze służby wojskowej. Stwierdzenie braku związku przyczynowego pomiędzy utratą zdrowia, a odbywaniem przez żołnierza czynnej służby wojskowej powoduje zaprzestanie wypłaty zasiłku, a pobrane z tego tytułu kwoty podlegają zwrotowi.

(2) Potrąca się z kwoty przyznanego zaopatrzenia zasiłki, pobrane przez rodzinę w przypadkach, przewidzianych w ust. (1) za czas od dnia przyznania zaopatrzenia.

Art. 11. Prawo do zasiłku gaśnie z dniem następującym po dniu:

1) zwolnienia żołnierza z czynnej służby wojskowej z wyjątkiem przypadków, przewidzianych w art. 10 ust. (1);

2) śmierci osoby, uprawnionej do zasiłku;

3) ustania warunków, uzasadniających uprawnienie do zasiłku;

4) rozmyślnego dostania się żołnierza do niewoli;

5) opuszczenia przez osobę, uprawnioną do zasiłku, granic Państwa Polskiego bez zezwolenia władz polskich;

6) skazania osoby uprawnionej do zasiłku prawomocnym wyrokiem na karę pozbawienia wolności powyżej jednego roku, albo na karę dodatkową utraty praw publicznych lub utraty obywatelskich praw honorowych;

7) skazania żołnierza prawomocnym wyrokiem na dodatkową karę wydalenia z wojska lub z marynarki wojennej albo na karę wydalenia z korpusu oficerskiego lub też prawomocnym orzeczeniem sądu honorowego na karę wykluczenia z korpusu oficerskiego.

Art. 12. (1) Osoby — które w celu uzyskania dla siebie lub kogokolwiek zasiłku nienależnego bądź w wyższym wymiarze, świadomie podają nieprawdziwe fakty albo zatajają okoliczności, powodujące wygaśnięcie prawa do zasiłku lub zupełne, bądź czasowe wstrzymanie jego wypłaty — tracą prawo do zasiłku.

(2) Stosuje się przepis ust. (1) odpowiednio do osób, które w czynach tych świadomie współdziałały. Jeżeli czynów tych dopuścił się żołnierz, prawo do zasiłku tracą wszyscy członkowie jego rodziny.

Rozdział III.

Zgłoszenie prawa do zasiłku.

Art. 13. (1) Prawo do zasiłku należy zgłosić w zarządzie gminy właściwej ze względu na miejsce zamieszkania osoby, uprawnionej do zasiłku. Osoby, zamieszkałe za granicą, zgłaszają prawo do zasiłku we właściwym urzędzie konsularnym Rzeczypospolitej Polskiej.

(2) Prawo do zasiłku może zgłosić osoba uprawniona, jej przedstawiciel ustawowy albo żołnierz, którego rodzina jest uprawniona do zasiłku.

Art. 14. Zgłoszenie o zasiłek, wniesione później, aniżeli w ciągu miesiąca po dniu ustania prawa do zasiłku, nie podlega rozpatrzeniu. Przepis ten nie obejmuje wypadków siły wyższej.

Rozdział IV.

Wypłata zasiłków.

Art. 15. (1) Zasiłki wypłacane są ze Skarbu Państwa w normach dziennych i płatne są z dołu.

(2) Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych, wydane w porozumieniu z Ministrami: Spraw Zagranicznych, Spraw Wojskowych, Skarbu i Opieki Społecznej, określa wysokość norm dziennych zasiłków oraz terminy ich wypłaty w zależności od liczby członków rodziny, uprawnionych do zasiłku oraz miejscowości ich zamieszkania.

Art. 16. (1) Nie wypłaca się zasiłku za okres:

1) stwierdzonego samowolnego przebywania żołnierza poza swą jednostką;

2) pozbawienia żołnierza wolności prawomocnym wyrokiem sądowym;

3) pozbawienia wolności prawomocnym wyrokiem sądowym do jednego roku osoby uprawnionej do zasiłku.

(2) Wznawia się wypłatę zasiłku z dniem, następującym po dniu ustania przyczyn, wymienionych w ust. (1).

Art. 17. Nie wypłaca się zasiłków, nie podjętych przez osobę uprawnioną w ciągu sześciu miesięcy, licząc od dnia zawiadomienia o przyznaniu zasiłku. Przepis ten nie dotyczy wypadków siły wyższej.

Art. 18. Prawo do zasiłku nie podlega egzekucji.

Art. 19. Zasiłki, pobrane wbrew przepisom ustawy niniejszej, podlegają zwrotowi z odsetkami prawnymi od dnia pobrania do dnia zwrotu. Przymusowe ściąganie tych zasiłków następuje w trybie, przewidzianym w przepisach o postępowaniu egzekucyjnym władz skarbowych.

Rozdział V.

Władze oraz tryb postępowania.

Art. 20. (1) Władzami właściwymi do orzekania w sprawach zasiłków są:

1) w kraju — zarządy gmin, właściwe ze względu na miejsce zamieszkania osób, uprawnionych do zasiłku;

2) za granicą — właściwe ze względu na miejsce zamieszkania osób, zgłaszających prawo do zasiłku, urzędy konsularne Rzeczypospolitej Polskiej; orzeczenia ich są ostateczne.

(2) Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrami: Spraw Zagranicznych, Spraw Wojskowych, Skarbu i Opieki Społecznej określa w drodze rozporządzenia tryb postępowania co do: orzekania o prawie do zasiłku, asygnowania jego wypłat, prowadzenia wykazów zasiłków przyznanych, wstrzymywania wypłat i orzekania o obowiązku zwrotu nienależnie pobranych zasiłków.

(3) Minister Spraw Wewnętrznych może w drodze rozporządzenia poruczyć wykonanie czynności zarządów gmin w zakresie wykonania ustawy niniejszej w całości lub części rządowym władzom administracji ogólnej.

Art. 21. (1) Gmina solidarnie z osobami, które nieprawnie pobrały zasiłek, jest odpowiedzialna za straty Skarbu Państwa, wynikłe z powodu zawinienia zarządu gminnego lub miejskiego, który świadomie lub wskutek oczywistego niedbalstwa uznał okoliczności niezgodne z rzeczywistością albo nie wziął pod uwagę przypadków, powodujących zupełne bądź czasowe wygaśnięcie prawa do zasiłku. Gmina ma prawo regresu od osób, z których winy wynikły straty Skarbu Państwa.

(2) Władze nadzorcze orzekają o odpowiedzialności gmin w zakresie obowiązków, wymienionych w ust. (1).

Rozdział VI.

Przepisy końcowe.

Art. 22. Z dniem wejścia w życie ustawy niniejszej tracą moc obowiązującą:

1) ustawa z dnia 15 lipca 1920 r. o zabezpieczeniu bytu rodzinom osób pełniących ochotniczą lub obowiązkową służbę wojskową (Dz. U. R. P. Nr 62, poz. 403);

2) ustawa z dnia 22 marca 1923 r. o zasiłkach dla rodzin osób, powołanych na ćwiczenia wojskowe (Dz. U. R. P. Nr 37, poz. 246);

3) rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. o wojskowych zasiłkach wojennych (Dz. U. R. P. Nr 29, poz. 268).

Art. 23. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrami: Spraw Zagranicznych, Spraw Wojskowych, Skarbu oraz Opieki Społecznej.

Art 24. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 197. Ustawa z dnia 30 marca 1939 r. o wycofaniu urzędów, ludności i mienia z zagrożonych obszarów Państwa.

Art. 1. Z dniem wybuchu wojny albo zarządzenia mobilizacji oraz w przypadkach, gdy tego wymagać będzie interes obrony Państwa, stwierdzony uchwałą Rady Ministrów, władze państwowe mogą zarządzić wycofanie z zagrożonych obszarów Państwa urzędów, instytucyj, ludności oraz mienia.

Art. 2. Właściwe władze wojskowe określają już w czasie pokoju:

1) obszar Państwa, z którego wycofanie ma w razie potrzeby nastąpić oraz obszar, na który wycofanie ma nastąpić (obszar rozmieszczenia);

2) urzędy, instytucje, kategorie ludności i mienia, które w razie potrzeby mają być wycofane;

3) właściwość i zakres działania władz (organów), powołanych do przygotowania i przeprowadzenia wycofania i rozmieszczenia.

Art. 3. (1) Wycofanie zarządzają:

1) do czasu mianowania Naczelnego Wodza — Minister Spraw Wojskowych, Minister Spraw Wewnętrznych i Minister Komunikacji;

2) od czasu mianowania Naczelnego Wodza — Naczelny Wódz lub władze i organa wojskowe przez niego upoważnione.

(2) Wycofanie władz centralnych zarządza Rada Ministrów po zasięgnięciu opinii Naczelnego Wodza.

Art. 4. (1) W zarządzeniu o wycofaniu należy określić:

1) które urzędy i instytucje, jakie kategorie ludności oraz jakie mienie mają być wycofane;

2) obszar, z którego wycofanie ma nastąpić oraz obszar rozmieszczenia;

3) czas, kolejność i środki wycofania.

(2) W zarządzeniu o wycofaniu należy również wskazać władze (organa), które mają przeprowadzić wycofanie, przy czym władze, wymienione w art. 3, mogą do przeprowadzenia wycofania wyznaczyć inne władze, niż oznaczone na podstawie art. 2 pkt 3).

(3) Władze wojskowe mogą same przeprowadzić zarządzone wycofanie, jeżeli nie przeprowadziły go we właściwym czasie władze (organa) do tego wyznaczone.

Art. 5. (1) Dla przeprowadzenia wycofania Państwo dostarcza w przypadkach koniecznych niezbędnej ilości środków przewozowych. Ludności, podlegającej wycofaniu, ma być w miarę możności udostępnione zabranie ze sobą jej mienia, w szczególności inwentarza żywego oraz niezbędnych środków żywności.

(2) Państwo zapewnia wycofanej ludności tymczasowe umieszczenie i utrzymanie oraz tymczasowe umieszczenie wycofanego mienia. Zapewnienie utrzymania może być uzależnione od przyjęcia przez poszczególne osoby wskazanego im przez władze zatrudnienia, odpowiadającego ich kwalifikacjom i stanowi zdrowia.

Art. 6. (1) Mienie, przedstawiające wartość naukową, artystyczną lub historyczną, jeżeli nie może być wycofane, powinno być zabezpieczone na miejscu i zarejestrowane.

(2) Mienie inne, niż określone w ust. (1), nie wycofane mimo zarządzenia, może być użyte na potrzeby Państwa. Mienie, nie użyte na te potrzeby, należy w miarę możności zabezpieczyć na miejscu zwłaszcza, jeżeli przedstawia ono znaczną wartość dla interesu publicznego.

(3) Mienie nie wycofane, które nie mogło być zabezpieczone, ani nie zostało użyte na potrzeby Państwa, ma być zniszczone, jeżeli mogłoby utrudniać przeprowadzenie własnych działań wojennych lub być wyzyskane przez nieprzyjaciela dla celów wojennych; nie dotyczy to jednak mienia, przedstawiająego wartość naukową, artystyczną lub historyczną.

Art. 7. (1) Za mienie, nie stanowiące własności Państwa, użyte na potrzeby Państwa lub zniszczone, należy się wynagrodzenie; wysokość wynagrodzenia ustalają powiatowe lub specjalne komisje świadczeń rzeczowych w trybie i na zasadach, przewidzianych w przepisach o powszechnym obowiązku świadczeń rzeczowych.

(2) Prawo do wynagrodzenia nie służy, jeżeli właściciel mienia albo osoba, działająca w jego imieniu, nie wycofała mienia we właściwym czasie z własnej winy.

Art. 8. (1) Zarządzenia co do powrotu urzędów, instytucyj i ludności oraz co do przywiezienia z powrotem wycofanego mienia wydają:

1) gdy chodzi o powrót na obszar operacyjny — Naczelny Wódz albo upoważnione przez niego władze lub organa, bez względu na to, jaka władza zarządziła wycofanie;

2) w innych przypadkach — na żądanie lub za zgodą Naczelnego Wodza — Minister Spraw Wojskowych, o ile chodzi o osoby lub mienie wojskowe; Minister Komunikacji, o ile chodzi o funkcjonariuszów lub tabor i urządzenia kolejowe, w pozostałych przypadkach — Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z właściwymi ministrami.

(2) Zarządzenie co do powrotu władz naczelnych i centralnych wydaje Rada Ministrów po zasięgnięciu opinii Naczelnego Wodza.

(3) W zarządzeniu, wydanym w myśl ust. (1) lub (2), należy wskazać władze (organa), powołane do wykonania tego zarządzenia.

Art. 9. Państwo dostarcza w przypadkach koniecznych niezbędnej ilości środków przewozowych do przeprowadzenia powrotu wycofanej ludności oraz przewiezienia z powrotem wycofanego mienia. Powracającej ludności należy w miarę możności udostępnić przywiezienie z sobą mienia, w jakie dla zaspokojenia niezbędnych potrzeb zaopatrzyła się podczas przymusowego pobytu poza stałym miejscem zamieszkania.

Art. 10. W warunkach, wymienionych w art. 1, władze państwowe mogą zabronić wycofania z zagrożonych obszarów Państwa poszczególnych urzędów, instytucyj, ludności oraz mienia.

Art. 11. Właściwe władze wojskowe określają już w czasie pokoju:

1) obszar Państwa, z którego w razie potrzeby wycofanie może być wzbronione,

2) urzędy, instytucje, kategorie ludności i mienia, którym wycofanie może być wzbronione,

3) właściwość i zakres działania władz (organów), powołanych do przygotowania i przeprowadzenia zakazu wycofania.

Art. 12. Zarządzenia o zakazie wycofania wydają władze, uprawnione w myśl art. 3 ust. (1) do zarządzenia wycofania.

Art. 13. (1) W zarządzeniu o zakazie wycofania należy określić, które urzędy i instytucje, jakie kategorie ludności oraz jakie mienie mają pozostać na miejscu.

(2) W zarządzeniu o zakazie wycofania należy również wskazać władze (organa), które mają przeprowadzić zakaz wycofania, przy czym władze, wymienione w art. 3 ust. (1), mogą do przeprowadzenia zakazu wycofania wyznaczyć inne władze, niż oznaczone w art. 11 pkt 3).

(3) Władze wojskowe mogą same przeprowadzić zakaz wycofania, jeżeli władze do tego wyznaczone nie są w możności go przeprowadzić.

Art. 14. (1) Kto nie stosuje się do zarządzeń władz o wycofaniu albo o zakazie wycofania osób lub mienia, wydanych na podstawie ustawy niniejszej —

podlega karze aresztu do roku lub grzywny albo obu tym karom łącznie.

(2) Obok kary, przewidzianej w ust. (1), może być orzeczony przepadek mienia, które powinno było być wycofane.

Art. 15. (1) Kto nie stosuje się do innych, niż wymienione w art. 14 zarządzeń władz, wydanych na podstawie ustawy niniejszej —

podlega karze aresztu do 3 miesięcy lub grzywny do 3.000 zł albo obu tym karom łącznie.

(2) Do orzekania o przestępstwach, przewidzianych w ust. (1), powołane są powiatowe władze administracji ogólnej.

Art. 16. Z dniem wejścia w życie ustawy niniejszej tracą moc obowiązującą:

1) rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 26 sierpnia 1927 r. w sprawie przymusowego wycofania z zagrożonych obszarów Państwa ludności i mienia (Dz. U. R. P. Nr 78, poz. 678);

2) przepisy art. 11, 16 i 17 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 stycznia 1928 r. o stanie wojennym (Dz. U. R. P. Nr 8, poz. 54) w zakresie spraw, unormowanych ustawą niniejszą.

Art. 17. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrom: Spraw Wojskowych, Spraw Wewnętrznych oraz innym właściwym ministrom.

Art. 18. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 198. Ustawa z dnia 30 marca 1939 r. o zmianie ustawy o ochotniczych lotach ćwiczebnych.

Poz. 199. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 31 marca 1939 r. o zakazie wywozu owsa.

II. Przedruki z Monitora Polskiego.

z 22 marca Nr 67 Rok 1939

Poz. 140. Zarządzenie o nadaniu Srebrnego i Brązowego Krzyża Zasługi.

Poz. 141. Zarządzenie o nadaniu Srebrnego i Brązowego Krzyża Zasługi.

Poz. 142. Obwieszczenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 14 marca 1939 r. o zatwierdzeniu wysokości opłaty na rzecz Pomorskiej Izby Rolniczej na okres czasu od dnia 1 kwietnia 1939 r. do dnia 31 marca 1940 r.

z 23 marca Nr 68 Rok 1939

Poz. 143. Postanowienie Ministra Skarbu z dnia 14 marca 1939 r. w sprawie ulg dla firmy Związek Koksowni, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Katowicach.

Poz. 144. Obwieszczenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 14 marca 1939 r. o zatwierdzeniu wysokości opłaty na rzecz Warszawskiej Izby Rolniczej na okres czasu od dnia 1 kwietnia 1939 r. do dnia 31 marca 1940 r.

Poz. 145. Obwieszczenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 14 marca 1939 r. o zatwierdzeniu wysokości opłaty na rzecz Wielkopolskiej Izby Rolniczej na okres czasu od dnia 1 kwietnia 1939 r. do dnia 31 marca 1940 r.

z 24 marca Nr 69 Rok 1939

Poz. 146. Wykaz długów Państwa i przez Państwo przyjętych gwarancyj finansowych na dzień 1 października 1938 r.

z 25 marca Nr 70 Rok 1939

Poz. 147. Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 17 marca 1939 r. o zmianie zarządzenia z dnia 10 lutego 1938 r. w sprawie przyjmowania zgłoszeń wywozowych oraz wydawania zaświadczeń walutowych.

Poz. 148. Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 16 marca 1939 r. w sprawie zatwierdzenia herbu miasta Białej Krakowskiej.

z 27 marca Nr 71 Rok 1939

Poz. 149. Zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej o odroczeniu sesji zwyczajnej Sejmu.

Poz. 150. Zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej o odroczeniu sesji zwyczajnej Senatu.

Poz. 151. Zarządzenie o nadaniu Krzyża Komandorskiego Orderu Odrodzenia Polski, Krzyża Oficerskiego Orderu Odrodzenia Polski oraz Krzyża Kawalerskiego Orderu Odrodzenia Polski.

Poz. 152. Zarządzenie o nadaniu Złotego Krzyża Zasługi.

Poz. 153. Zarządzenie o nadaniu Złotego Krzyża Zasługi.

Poz. 154. Zarządzenie o nadaniu Srebrnego i Brązowego Krzyża Zasługi.

Poz. 155. Zarządzenie o nadaniu Srebrnego i Brązowego Krzyża Zasługi.

z 28 marca Nr 72 Rok 1939

Poz. 156. Zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1939 r. w sprawie statutu orderu „Orła Białego“.

Poz. 157. Zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 25 marca 1939 r. o ustanowieniu przymusowego zarządu państwowego nad niektórymi wąskotorowymi międzymiastowymi kolejami elektrycznymi użytku publicznego znaczenia miejscowego.

Poz. 158. Zarządzenie Ministra Skarbu z dnia 21 marca 1939 r. o zmianie czasu urzędowania urzędów celnych.

Poz. 159. Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 22 marca 1939 r. w sprawie zmiany przepisów miejscowych o zaopatrywaniu ludności w wodę oraz o usuwaniu nieczystości i wód opadowych w mieście st. Warszawie.

Poz. 160. Obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 27 marca 1939 r. w sprawie kontroli specjalnej obrotu towarowego polsko - sowieckiego.

z 29 marca Nr 73 Rok 1939

Poz. 161. Zarządzenie o nadaniu Krzyża Niepodległości z Mieczami, Krzyża Niepodległości oraz Medalu Niepodległości.

Poz. 162. Zarządzenie o nadaniu Srebrnego i Brązowego Krzyża Zasługi.

Poz. 163. Zarządzenie o nadaniu Srebrnego i Brązowego Krzyża Zasługi.

z 30 marca Nr 74 Rok 1939

Poz. 164. Zarządzenie Ministra Skarbu z dnia 20 marca 1939 r. o ustaleniu właściwości miejscowej i siedzib brygad ochrony skarbowej oraz ich oddziałów.

Poz. 165. Zarządzenie Ministra Skarbu z dnia 20 marca 1939 r. o ustaleniu właściwości miejscowej i siedzib rejonów kontroli skarbowej i ich oddziałów.

z 31 marca Nr 75 Rok 1939

Poz. 166. Zarządzenie o nadaniu Złotego Krzyża Zasługi.

Poz. 167. Obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 23 marca 1939 r. o wartości jednego grama czystego złota.

Poz. 168. Obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 30 marca 1939 r. w sprawie kwoty emisji monet srebrnych, niklowych i brązowych.

z 1 kwietnia Nr 76 Rok 1939

Poz. 169. Obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 30 marca 1939 r. o subskrypcji na 5% Pożyczkę Obrony Przeciwlotniczej i na 3% Bony Obrony Przeciwlotniczej.

Poz. 170. Obwieszczenie Ministerstwa Opieki Społecznej z dnia 14 marca 1939 r. w sprawie wykazu chorób ostrych oraz wykazu chorób ostry i ostrych chorób zakaźnych.

Poz. 171. Ogłoszenie w sprawie listy ławników i zastępców ławników Sądu Pracy i Sądu Okręgowego w Wilnie.

z 3 kwietnia Nr 77 Rok 1939

Poz. 172. Zarządzenie o nadaniu Srebrnego i Brązowego Krzyża Zasługi.

Poz. 173. Zarządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 27 marca 1939 r. Nr AA. 17 f 94 w sprawie odebrania debitu.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych na podstawie art. 8 ustępu 1 Prawa prasowego z dnia 21 listopada 1938 r. (Dz. U. R. P. Nr 89, poz. 608) niniejszym odbiera debit komunikacyjny niżej wymienionym drukom i zakazuje ich rozpowszechniania na obszarze Państwa:

czasopismu **„Świat i Polska“** — wydawanemu w języku polskim w Paryżu;

czasopismu **„Froufrou“** — wydawanemu w języku francuskim w Paryżu;

czasopismu **„Informacyjnyj Biuleten“** Sojuzu Ukraińskych Emigrantskych Organizacij u Francii“ (Bulletin d'Informations de l'Union des Associations des Emigrés Ukrainiens en France) — wydawanemu w języku ukrańskim i francuskim w Paryżu;

czasopismu **„Nastup“** — wydawanemu w języku ukraińskim w Chust (Huszt).

Poz. 174. Zarządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 29 marca 1939 r. Nr AA. 17-g-327 w sprawie odebrania debitu.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych na podstawie art. 8 ustępu 1 Prawa Prasowego z dnia 21 listopada 1938 r. (Dz. U. R. P. Nr 89, poz. 608) niniejszym odbiera debit komunikacyjny i zakazuje rozpowszechniania na obszarze Państwa czasopisma **„Russkij w Anglii“** — wydawanego w języku rosyjskim w Londynie.

Poz. 175. Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 28 marca 1939 r. o zmianie nazwy miasta Wierzbnika w powiecie iłżeckim, województwie kieleckim.

z 4 kwietnia Nr 78 Rok 1939

Poz. 176. Zarządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 30 marca 1939 r. w sprawie opłat na rzecz Kasy Bratniej Górników w Sosnowcu w II kwartale 1939 r.

Poz. 177. Postanowienie Ministra Skarbu z dnia 29 marca 1939 r. w sprawie ulg dla firmy Fabryka Masek i Sprzętu Przeciwgazowego, Sp. Akc. w Warszawie.

Poz. 178. Zarządzenie Ministra Skarbu z dn. 24 marca 1939 r. o ustaleniu wewnętrznego podziału izb skarbowych i podległych im urzędów na jednostki organizacyjne oraz o zakresie działania tych jednostek.

z 5 kwietnia Nr 79 Rok 1939

Poz. 179. Zarządzenie o nadaniu Srebrnego i Brązowego Krzyża Zasługi.

z 6 kwietnia Nr 80 Rok 1939

Poz. 180. Zarządzenie o nadaniu Srebrnego i Brązowego Krzyża Zasługi.

z 7 kwietnia Nr 81 Rok 1939

Poz. 181. Zarządzenie o nadaniu Srebrnego i Brązowego Krzyża Zasługi.

Poz. 182. Obwieszczenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 4 kwietnia 1939 r. wydane w porozumieniu z Ministrami: Skarbu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych o wykazie instytucji, za których pośrednictwem będą wydawane zaświadczenia Ministerstwa Przemysłu i Handlu na wolny od cła wywóz szczeciny, włosia i sierści oraz o trybie postępowania przy wydawaniu tych zaświadczeń.

Poz. 183. Obwieszczenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 6 kwietnia 1939 r. o trybie udzielania pozwoleń na prawo wywozu owsa, objętego zakazem wywozu.

Poz. 184. Obwieszczenie Ministerstwa Opieki Społecznej z dnia 21 marca 1939 r. o ustanowieniu zarządu państwowego nad mieniem b. Okręgowej Rady Górniczej Morawsko-Ostrawskiej.

z 8 kwietnia Nr 82 Rok 1939

Poz 185. Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 27 marca 1939 r o zmianie statutu Izby Rzemieślniczej w Łodzi.

Poz. 186. Obwieszczenie Prezesa Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 5 kwietnia 1939 r. w sprawie zgłaszania list kandydatów na ławników i zastępców ławników sądów pracy i sądów okręgowych, znajdujących się w okręgu Sądu Apelacyjnego w Lublinie.

z 11 kwietnia Nr 83 Rok 1939

Poz. 187. Ogłoszenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 marca 1939 r. o utracie Krzyża i Medalu Niepodległości.

C.

Bibliografia.

I. WYDAWNICTWA ZALECONE.

„Orzecznictwo Sądów Najwyższych w sprawach podatkowych i administracyjnych"—miesięcznik pod redakcją Dr A. Dubieńskiego — sędziego N. T. A.

Wydawany od szeregu lat przez Księgarnię Powszechną Dzieł Prawniczych i Ekonomicznych w Warszawie (Plac Napoleona 1) miesięcznik p. t. „Orzecznictwo Sądów Najwyższych w sprawach podatkowych i administracyjnych" został w roku 1939 podzielony na dwa osobne działy: „administracyjny" i „podatkowy".

Wymieniony miesięcznik podaje wyroki, mające zasadnicze znaczenie, Sądu Najwyższego i N. T. A., opatrzone komentarzami i glosami w opracowaniu wybitnych fachowców — przez co ułatwia ujednolicenie i usprawnienie orzecznictwa władz administracyjnych.

Dział administracyjny wydawnictwa poświęca wiele miejsca orzecznictwu w dziedzinach, interesujących w pierwszym rzędzie administrację ogólną, jak postępowanie administracyjne, stowarzyszenia, sprawy budowlane, samorząd (orzecznictwo w sprawach wyborczych do ciał samorządowych, sprawy wyznaniowe, przemysłowe itp.

Dział podatkowy zawiera m. i. orzecznictwo z zakresu opłat stemplowych, postępowania skarbowego itd.

W związku z powyższym — „Orzecznictwo" zaleca się do użytku rządowych i samorządowych władz administracji ogólnej, jako uzupełnienie i rozwinięcie działu orzecznictwa w Dzienniku Urzędowym Min. Spr. Wewn., gdzie przedrukowywane są jedynie same zasady prawne i tezy N. T. A.

Uwaga. Każdy dział może być prenumerowany oddzielnie.

II. WYDAWNICTWA, INTERESUJĄCE ADMINISTRACJĘ SPRAW WEWNĘTRZNYCH.

„Mapa stanu dróg bitych w Polsce 1939/40" — Automobilklub Polski.

Automobilklub Polski wydał „Mapę stanu dróg bitych w Polsce 1939/40" w dwóch częściach (północna i południowa) opracowaną na podstawie źródeł oficjalnych w układzie odpowiadającym potrzebom i wymaganiom automobilistów.

Mapa ta w skali 1 : 1.000.000 (1 cm = 10 kilometrom) obejmuje całą Rzeczypospolitą z uwidocznieniem dróg bitych i gruntowych oraz ich aktualnego stanu, odległości między poszczególnymi miejscowościami i t. p. stanowiąc niezbędny informator dla korzystających z dróg kołowych w Polsce.

Uwaga: Cena za obie części zł. 1 gr. 50.

Drukarnia Gaz. Adm. i P. P., Warszawa, Trębacka 11.